



Iloa ja intoa lukemisen ja kirjallisuuden opetukseen: Tuija Takala 8.1.25

SARI HYYTIÄINEN 12/16/24 3:17ILTAPÄIVÄ

Keskustelu: perusopetus

Mihin sisältöihin selkokirjat sopivat?

• Miten olet käyttänyt jo selkokirjoja?

• Miten ja missä oppiaineen sisällöissä voisit niitä käyttää?

0 33

Leija Kuuranhalla 1/8/25 3:17ILTAPÄIVÄ
<https://www.ophf.fi/fi/oppimateriaali/panttivanki-ja-muita-kertomuksia>

Leija Kuuranhalla 1/8/25 3:18ILTAPÄIVÄ
OPH:n Panttivanki ja muita kertomuksia. Verkosta löytyvät äänitteet ja tehtäviä.

Leija Kuuranhalla 1/8/25 3:20ILTAPÄIVÄ
Hanna Männikkölähden mukautus Punainen kuin veri -teoksesta ja tehtävät.
https://docs.google.com/document/d/1-lEvxRzDlafebirvfwYWFKG_lvrEL-FN4LydCYA9DE/edit?tab=t.0#heading=h.la2gy2lugkqp

Leija Kuuranhalla 1/8/25 5:59ILTAPÄIVÄ
Lukemon Selkopolulta löytyvät tehtävät koulujen selkokirjapakettien kirjoihin.
<https://lukemo.fi/lukuintoa/selkopolku/selkopolku-kirjapakit/>

Satu Tammela 1/8/25 6:55ILTAPÄIVÄ
Olen käyttänyt selkokirjoja 7.-luokkalaisten, koko ryhmälle, joilla suurimmalla osalla on ollut niukeä tai haluton suhtautuminen lukemiseen. Olen käyttänyt Aarre-novellikokoelmaa. Luin novelleja ääneen ja tein niihin monipuolisia tehtäviä classroomiin. Keskutelimme myös novelleista. Ensi viikolla aloitan samojen ryhmien kanssa ryhmätyöt kaunokirjallisuudesta. Valittavana on sekä "normi" että selkokirjoja.

Optimistic Badger 1/8/25 6:58ILTAPÄIVÄ
Olen käyttänyt paljon selkokirjoja yleiskielisten teosten rinnalla ihan lukurajoja aikeissa ja S2-opetuksessa. Selkokirjat ovat hyvä tukitoimi oppilaille.

Satu Tammela 1/8/25 6:58ILTAPÄIVÄ
Lisään vielä, että selkokirjat sopivat mielestäni kaikkiin sisältöihin. Itse koen kuitenkin ne parhaimmaksi kaunokirjallisuuden opettamisessa eriyttävänä materiaalina. Kuitenkin kuka tahansa saa mielestäni selkokirjoista itselleen jotain, nimenomaan sisällöllisesti ja tarinan kannalta. Aivan huippuhyvä selkokirja on esim. Greipinkeltainen tulevaisuus, jonka aihe ja teema puhuttelevat ketä tahansa lukijaa. Kirjailijaa en nyt musita.

Tytti Majanen 1/8/25 6:59ILTAPÄIVÄ
Olen käyttänyt maahanmuuttajataustaisille, joiden suomen kielen taito ei ole vielä kovin vahva. Samoin joillekin oppilaille, jotka eivät millään meinaa saada luettava mitään. Selkonolelleja olemme lukeneet kasien kanssa porukalla oppitunneilla ja he ovat sitten etsineet vastauksia niistä oleviin tehtäviin.

Sanna Nummelin 1/8/25 6:59ILTAPÄIVÄ
Luen yleensä 7.-luokkalaisten syksyllä ääneen selkokirjan. Viime vuosina se on ollut Kiepaus-kirja. Siitä on ollut inspiroivaa keskustella ja askarrella ryhmätöinä esimerkiksi kohtauslaatikoita.

Leena Maunuksela 1/8/25 6:59ILTAPÄIVÄ
Olen käyttänyt selkokirjoja yläkoulun oppilaiden kanssa eri tavoin. On ihanaa, että nykyään löytyy kaikkeen sopivia kirjoja! Oppilaat lukevat itsenäisesti, luemme yhdessä tai oppilas lukee rinnakkain selkokirjaa ja normiversiota (esim. Salla Simukan Punainen kuin veri). Olemme tehneet tehtäviä (valmiita kysymykset ja omat kysymykset), kirjoittaneet lukupäiväkirjaa ja esitelleet kirjoja suullisesti.

Marjaana Niiranen 1/8/25 6:59ILTAPÄIVÄ
Olen käyttänyt yleisluokissa mm. tehostetun tuen oppilaille, nyt saatiin hyviä selkokieliä tietokirjoja, novellikokelmia ja muita nuorten kirjoja. Heikkoja lukijoita on valtavasti, ovat innostuneet. S2 oppilaat ovat tehneet mm. kirjallisuuden lopputöitä suomalaista selkokirjoista ja esitelleet tietokirjoja, lukevat myös eri genrejä. Olen käyttänyt myös Panttivanki ja muita kertomuksia varsinkin S2 oppilaiden kanssa, valmiit tehtävät ovat hyviä. Osa on lukenut historiaan Anne Frankia selkona, sarjakuvanakin loistava.

Maiju Korkealaakso 1/8/25 6:59ILTAPÄIVÄ
Salla Simukan: Punainen kuin veri teosta olen kasiluokkalaisten kanssa lukenut rinnakkain niin, että osalla normi ja osalla selko versio. Tehtävät tein itse, kun en silloin löytänyt noita valmiita. Toimii kivasti ja oppilaat saavat yhteenkuuluvuuden tunnetta, kun lukevat samaa teosta.

Henriikka Byckling 1/8/25 7:00ILTAPÄIVÄ
S2-oppilaille suosittelen ensisijaisesti selkokirjaa, mutta muutkin saavat toki sellaisen valita. Toisinaan rinnakkain yleiskielinen ja selko.

Hane Käpylä 1/8/25 7:00ILTAPÄIVÄ
En ole käyttänyt. Muutama oppilas on valinnut lukukirjaksi, mutta kirjastossamme ei ole montaa selkokirjaa.

Sanna Kaunisto 1/8/25 7:03ILTAPÄIVÄ
Selkokirja on erinomainen tukitoimi tuentarvitsijalle, kuten Satu Tammela kirjoitti. Kun valitaan luettavaa, osa valitsee selkoa ja suoriutuu sen avulla luku-urakasta aikataulun ja ymmärtämisen puolesta. Palkitsevaa ja yhdenvertaista.

Satu Kurvinen 1/8/25 7:04ILTAPÄIVÄ
Käytän selkokirjoja yläkoulussa kaunokirjallisuuden opettamisessa eriyttävänä materiaalina. Olen antanut myös muidenkin lukea extrana selkokirjoja. Valmiita tehtäviä löytyy runsaasti ja tehtävien lisäksi keskustelemme lukukokemuksesta ja rakenteesta.

Ieenalemilainenhonkanen 1/8/25 7:04ILTAPÄIVÄ
Olen käyttänyt paljon selkokirjoja, myös minun mielestäni ne sopivat kaikkiin kirjallisuussisältöihin (opetan perusopetuksessa yläluokkia). S2-opetuksessa selkokirjat ovat aivan must, aikässä tarjolla selkokirjoja oppilaille, joille lukeminen on haastavaa (esimerkiksi siirtyneet A1-opetukseen vähän aikaa sitten tai jokin lukipulma). Nyt viimeksi hankin koulukirjastoon S2-ryhmiä varten tämän koulutuksen innoittamana Meresmaan Naakamestaria selkokirjana. Toivon lisää "kirjapareja", joissa on sekä "tavallinen" versio että selkoversio saatavilla.

Sanna Kaunisto 1/8/25 7:05ILTAPÄIVÄ
Olen luetuttanut paljon erilaisia selkoromaaneita, mutta yhdyin toiveisiin vaikuttavasta kirjallisuudesta ja tietokirjallisuudesta selkoversioina. Olen käyttänyt Titanic-

selkokirjaa erittäin hyvälle lukijalle, jonka elämäntilanne oli vaikea ja kaikki kouluhommat uhkasivat kasaantua ja jäädä kesken. Selkokirjan avulla sai lukemista helpotettua niin, että tämä oppilas pysyi aikataulussa ja sai kirjatyön (tiivistelmä tietokirjasta) valmiiksi. Eriyttämistä tämäkin.	
Lea Portano 1/8/25 7:05ILTAPÄIVÄ	
Mielestäni selkokirjat sopivat parhaiten kaunokirjallisuuden opetukseen eriyttävänä materiaalina.	
Marjukka Pyrrö 1/8/25 7:05ILTAPÄIVÄ	
Selkokirja on ollut muutamille ensimmäinen kirja, joka on tullut luettua loppuun. Nyt ne, joita lukeminen ei yhtään nappaa syystä tai toisesta, käyvät pyytämässä itselleen selkokirjaa. Onpa joku tarttunut nyt johonkin muuhunkin kirjaan.	
Minna Huhtala 1/8/25 7:06ILTAPÄIVÄ	
Minun oppilaistani lähes kaikki lukevat jonkin selkokirjan yläkouluaikana. Muutenkin yritän saada oppilaat lukemaan monipuolisesti ja erilaisia kirjoja tai tekstejä.	
Suvi Lehto 1/8/25 7:08ILTAPÄIVÄ	
Opetan alakoulussa s2-oppimäärää. Käytän selkokirjoja s2-oppilaiden kanssa. Selkokirjat ovat hyviä niiden oppilaiden kanssa, joiden suomen kielen taito on vasta kehittymässä. Hyvä materiaali on ollut esimerkiksi Häntä jäässä ja muita juttuja, tähän löytyy myös maksuttomat tehtävät OPH:n sivuilta.	
Jasmin Kinnunen 1/8/25 7:08ILTAPÄIVÄ	
Luin yseille ääneen Häräntappoaseen selkomukautuksen. Kun kirja oli luettu, nuoret saivat valita kolmesta vaihtoehdosta: 1. Kirjoita jatkoa tarinalle. 2. Kirjoita kirje, jonka Allu lähettäisi myöhemmin Kertulle. 3. Kirjoita vaihtoehtoinen loppu teokselle. Nuoret pitivät tästä tehtävästä, heitä kiinnosti kirjan kuunteleminen ja sen jälkeen tehty tehtävä innosti monia kirjoittamaan yllättävänkin ahkerasti.	
Sari Virtanen 1/8/25 7:10ILTAPÄIVÄ	
Olen käyttänyt selkokirjoja kirjallisuuden opetuksessa erittämiseen. Syksyllä lukupiirissä yksi ryhmä luki Saakelin satasen selkoversion ja toinen ryhmä perusversion. Selkokirjan lukeminen ääneen oppilaille on hyvä idea. Aion ottaa tämän ehdottomasti käyttöön.	
Maarika Toivonen 1/8/25 7:12ILTAPÄIVÄ	
Ääneen lukemiselle peukutus!	
Jenny Heinonen 1/8/25 7:13ILTAPÄIVÄ	
Mäkin innostuin ajatuksesta lukea luokille ääneen selkokirjoja. Käyn heti tällä viikolla lainaamassa! Kiitos vinkeistä!	
Mariika Läspä 1/8/25 7:15ILTAPÄIVÄ	
Myös minä olen käyttänyt selkokirjoja lähinnä eriyttävänä materiaalina. Keskustelussa nousi esiin, että ulkomaisista kirjoista ei ole selkomukautuksia. Näitä itsekin kaipaisin, koska joka ryhmässä on aina vähintään yksi oppilas, joka hyötyisi selkokirjasta. Tämä vähän kaventaa valikoimaa, jos haluaisi luetuttaa koko ryhmällä saman kirjan.	
Hanna Vierijärvi 1/8/25 7:17ILTAPÄIVÄ	
Lumikki-trilogian selkoversio on laadukas ja hyvä ja meillä yläkoulussa paljon käytetty rinnakkain normiversion kanssa. Tehtävät Punainen kuin veri -kirjaan on hyvä lisä. Alakoulun puolella 4. luokan (paljon S2-oppilaita) lukupiirissä osa luki Muumipeikko ja pyrstötähti -kirjasta selko-, osa normiversion.	
Satu Grip 1/8/25 7:19ILTAPÄIVÄ	
Olen luetuttanut selkokirjoja eniten oppilailla, joille lukeminen on haastavaa. Within kirjat ovat olleet tykättyjä. Myös joku oppilas luki välillä selkokirjan ja seuraavaksi Silmarillionia 😊 Eli selkokirja sopii hyvin myös taitavalle lukijalle.	
Päivi Tuikkala 1/8/25 7:23ILTAPÄIVÄ	
Meillä selkokirjoja käyttävät lähinnä lukioppilaat ja tehostetun tuen oppilaat. Kaikilla en ole luettanut, mutta pitäänee kokeilla.	
Minna Ansala 1/10/25 12:05ILTAPÄIVÄ	
Olen tarjonnut selkokirjoja lukutunneilla luettavaksi s2-oppilaille sekä erityisen tai tehostetun tuen oppilaille. Paljon myös vinkkaan selkokirjoja kaikille aikän ryhmilleni ja olen suositellut kaikille ainakin yhden selkokirjan lukemista yläkoulun aikana. Olemme tehneet myös tehtävän, jossa olemme vertailleet alkuperäisen kirjan ja selkokirjan tekstejä.	
Vilhelmiina Tuominen 2/3/25 6:05ILTAPÄIVÄ	
Selkokirjat sopivat kirjallisuuden opetukseen! Huolehdin, että tukea tarvitsevat ja S2-oppilaat voivat valita selkokirjan luettavakseen. Joitakin tietokirjoja on jo onneksi selkoversioinakin, uusimpana esim. Lääkäri Atte. Yleensä selkokirjan valinneet tekevät samat kirjankäsittelytehtävät kuin tavallisenkin version lukueneet. Vanhemmat selkokirjat voivat olla liian helppoja ja suunnattu enemmänkin pienille lapsille kuin yläkouluikäisille. Toimiva selkokirja on esim. Nadja Sumasen Rambo -selkomukautus.	
Mari Nurmi 2/7/25 7:56ILTAPÄIVÄ	
Minä olen luetuttanut aika paljonkin selkokirjoja tai katkelmia niistä. Opetan suomea äidinkielenä yleensä nuorille, jotka eivät ole tuntuineita lukijoita. He saavat aina valita selkokirjan, jos haluavat. Näin tapahtuu siis usein! Olen ajatellut, että on parempi lukea jotakin kuin ei mitään. S2-nuorille selkokirjat sopivat tietysti myös. Osa heistä vierastaa suomalaisia nuorille suunnattuja kirjoja, koska niissä käsitellään välillä aika rajujakin aiheita. Onneksi tällaisillekin oppilaille yleensä löytyy jokin sopiva vaihtoehto. Minun on joskus pitänyt myös patistaa S2-nuoria valitsemaan selkokirja ns. tavallisen kirjan sijaan. He ovat usein hyvin kunnianhimoisia eivätkä halua ymmärtää, että kirjan kieli voi olla heille vielä liian haastavaa ja sen takia lukemisesta tulee liian suurta pakkopullaa. Ei saa unohtaa, että selkokirjoissakin on hyvää suomea, joka kasvattaa sanavarastoa.	

⇒ **SARI HYYTÄINEN** 12/16/24 3:17ILTAPÄIVÄ

✦ **Keskustelu: lukio**

Mihin sisältöihin selkokirjat sopivat?

- Miten olet käyttänyt jo selkokirjoja?
- Miten ja missä oppiaineen sisällöissä voisit niitä käyttää?

♡ 0 👤 18

Anne H. 1/8/25 6:55ILTAPÄIVÄ	
S2-opinnoissa opiskelijat saavat vapaasti valita myös selkokirjoja.	
Reilu Rellulainen 1/8/25 6:57ILTAPÄIVÄ	
S2-opintojaksolla on käytetty. Magdaleena Hain Sarvijumalaa on luettu rinnakkain.	
Maria Kuula 1/8/25 6:58ILTAPÄIVÄ	
Selkotestit sopivat hyvin lukutaidon tehtäviin, joissa pitää analysoida kieltä, esim. vertailutehtävään selko/normiteksti.	
Katri Ahokas 1/8/25 6:58ILTAPÄIVÄ	
Selkokirjat sopivat jokaisessa ryhmässä muutamille ja käytämme niitä ihan normaalisti muiden luettavien ohessa. Erityisopettaja jakaa tunnukset niille oppilaille, joille	

	tarjoamme mahdollisuuden selkokirjojen käyttöön. Emme tee niistä sen kummempaa numeroa. Samat perustehtävät analyysissä ja tulkinnassa käyvät.	
	Elina Pyöli 1/8/25 7:00ILTAPÄIVÄ Olen antanut äidinkielen opintojaksoilla selkokirjoja luettavaksi sellaisille opiskelijoille, joilla on lukivaikeus.	
	Kirsi Isoranta 1/8/25 7:01ILTAPÄIVÄ Komppaan Elinaa ja Katria.	
	Anne H. 1/8/25 7:04ILTAPÄIVÄ Selkokirjat madaltavat kynnystä tarttua kirjaan ja antavat kokemuksen siitä, että saa luettua kirjan loppuun.	
	Liisa Nurmesniemi 1/8/25 7:05ILTAPÄIVÄ Meillä lukion S2-kursseilla osa opiskelijoista on ollut kielitaidoltaan niin heikkoja, että selkokirjat ovat todellakin olleet hyödyllisiä niin kaunokirjallisuus- kuin muillakin kursseilla. Kirjavaihtoehtoja on ollut joka opintojaksolle hyvin vinkattuna Studeon materiaaleissa.	
	Merja Salo 1/8/25 7:06ILTAPÄIVÄ En ole juurikaan käyttänyt selkokirjoja lukiossa. Toisinaan olen heikolle lukijalle sellaista ehdottanut, mutta niiden lukemista on pidetty nolona. Aion ryhdistäytyä asiassa.	
	Saija Pynssi 1/8/25 7:07ILTAPÄIVÄ Selkokirja on vaihtoehtona, kun on eritasoisia S2-opiskelijoita. Esimerkiksi tällä hetkellä minulla on opetuksessa vasta vuoden Suomessa olleita opiskelijoita, jolloin selkokirja on ehdoton lukemiseen. Pääsääntöisesti suosittelen normaaleja kirjoja.	
	Kallunki Hanna 1/8/25 7:10ILTAPÄIVÄ Selkokirja vai äänikirja?	
	Maria Kuula 1/8/25 7:11ILTAPÄIVÄ Selkokirja voi olla parempi vaihtoehto kuin äänikirja, jos halutaan, että heikon lukijan lukutaito kehittyy. Useinhan juuri heikot lukijat valitsevat äänikirjan, koska eivät halua lukea vaativaa kirjallisuutta tai ylipäänsä lukea mitään, jos voivat sen välttää.	
	Ulla Netti 1/8/25 7:11ILTAPÄIVÄ S2- ja luki-opiskelijat ovat valinneet. Enemmänkin voisi hyödyntää, jos pitkä jää aina kesken (ja kurssikin). Totta on, että moni käyttää ÄÄNIKIRJOJA eikä niistä sitten oikein pysty tyyliä analysoimaan tai jää mitään mielikuvaa.	
	Katri Ahokas 1/8/25 7:11ILTAPÄIVÄ Selkokirjat sopivat tietenkin myös suomen kielen opintoihin eli meillä koulussa suomenruotsalaisten suomen opintoihin.	
	Anne Laamanen 1/8/25 7:11ILTAPÄIVÄ Pienessä maalaislukiossa meillä ei ole ollut vuosiin S2-opiskeilijoita. Selkokirjoja en ole käyttänyt lukiossa, mutta yläkoulussa jonkin verran. Yläkouluun onkin hankittu melko hyvä määrä selkokirjoja. Moduulissa 2 voisi tuoda enemmän esille selkokieltä ja vertailla sitä yleiskieleen.	
	Elina Pyöli 1/8/25 7:13ILTAPÄIVÄ Minä olen tarjonnut lukivaikeustapauksessa myös mahdollisuutta kuunnella äänikirja, mutta silloin olen ohjeistanut, että opiskelija lainaisi myös oikean kirjan kirjastosta ja seuraisi tekstiä siitä samalla, kun kuuntelee.	
	Katriina Koponen 1/8/25 7:13ILTAPÄIVÄ Minulla vain äikkää, enkä ole käyttänyt tähän mennessä selkokirjoja. Ajattelen, että kun tiedon siirtyminen on keskeistä, selkomateriaali on hyvä vaihtoehto. Kaunokirjallisuuden kohdalla on hyvä valita omantasoisia luettavaa, ja sitä voi löytää monella tavalla -- klassikkona voi lukea vaikka sen Lokki Joonatanin. Joten miksei sitten toisaalta selkoversioitakin? Ajattelen, että kirjalainta riippuu tavoitteista.	
	Katri Ahokas 1/8/25 7:20ILTAPÄIVÄ Elinan tavoin myös äänikirjan käyttö tukena on toiminut.	

⇒ SARI HYYTIÄINEN 12/16/24 3:17ILTAPÄIVÄ

♣ **Keskustelu: ammatillinen koulutus**

- Mihin sisältöihin selkokirjat sopivat?
- Miten olet käyttänyt jo selkokirjoja?
 - Miten ja missä oppiaineen sisällöissä voisit niitä käyttää?

♡ 0 16

	Kaisa Jänis 1/8/25 6:57ILTAPÄIVÄ Alun perin selkokieltä on tullut käytettyä S2-opiskelijoilla. Usein ryhmissä on S1- ja S2-opiskelijoita yhtä aikaa. Sittenmin myös äidinkieliset opiskelijat ovat kiitelleet selkoaineistoista.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 6:59ILTAPÄIVÄ Lukuviiikolla on laitettu selkokirjoja ja myös muuta kirjallisuutta esille luokkaan.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 6:59ILTAPÄIVÄ Takalan kirjoja on käytetty S2-tuntien alussa luettuna.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 7:00ILTAPÄIVÄ Selkouutisia ja Selkosanomien sivustoja on katsottu, sekä katsottu Selkouutisia myös uutislähetysenä.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 7:01ILTAPÄIVÄ Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden kanssa on käyty tarkemmin läpi selkokielen piirteitä, koska se on myös osa heidän ammattiosaamistaan.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 7:01ILTAPÄIVÄ Selkokirjan lukehtävä on ollut.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 7:02ILTAPÄIVÄ Olisi loistavaa, jos ammatillisen puolen oppikirjoihin saataisiin enemmän selkokielisyyttä.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 7:03ILTAPÄIVÄ Pinni-lehden artikkeleista (hiusalan ammattilehti) on opettaja tehnyt selkoversioita.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 7:04ILTAPÄIVÄ Lähihoitajaopiskelijoiden selkokielen kurssilla lainattiin kirjastosta selkokirjoja ja opiskelijat pitivät niistä lukuukoioita asiakasryhmille.	
	Kaisa Jänis 1/8/25 7:05ILTAPÄIVÄ Vinkki: Satasairaalan verkkosivujen selkokieliset osiot saaneet paljon kiitosta. https://satakunnanhyvinvointialue.fi/asiointiopas/selkokieli/	

Minna Ansala 1/10/25 1:29 ILTAPÄIVÄ

Käärme kainalossa -kirjaan löytyy monipuolinen tehtäväpaketti ÄOL:n sivuilta. Tehtävät ovat jäsenille ilmaiset ja muille 10 e. Samaiseen kirjaan löytyy tehtävät myös Selkopolku-sivuilta.

Satu Grip 1/10/25 2:36ILTAPÄIVÄ

Luin Satu Leiskon Ihmisenhaltija –selkoromaanin (kuului Selkopolku-pakettiin.) Tehtävä kirjan pohjalta 8, lukokalaisille: (sopii esim. fantasian käsittelyyn) Piirrä kirjan fantasiahahmoja: Miltä näyttää ihmiselän, nä kuvateksti siitä, miten hahmo käyttäytyy, missä se asuu, millaisia ominaisuuksia sillä on jne. Kerro myös, miksi valitsit kyseisen olennon. Esittele hahmo parillesi. Laita työ näkyviin esim. luokan seinälle.

Satu Tammela 1/10/25 5:02ILTAPÄIVÄ

Tehtävä 7.luokan oppilaille (aion myös toteuttaa): Olen lukenut Anne Muhosen selkoromaanin Greipinkeltainen tulevaisuus. Oppilaat saavat valita nuortenromaani ja yhtenä valittavana teoksena on tämä Muhose kirjoittavat HENKILÖKUVAUKSEN kirjasta. He tarkastelevat päähenkilöä seuraavien kysymysten avulla: Kuka on kirjan päähenkilö? Millainen hän on luonteeltaan ja ulkonäöltään? Mitä asioita hän pitää tärkeinä, i ristiriidan kanssa hän painiskelee? Miten ongelma ratkeaa kirjan aikana? Ketkä ovat päähenkilölle läheisimmät ihmiset ja miten he liittyvät tämän elämään? Eli kerro sivuhenkilöistä. Muuttuuko päähenkilö kirjan i vaikuttavaan muutokseen? Pohdi kirjoituksessa myös siitä, onko päähenkilö uskottava ja pystytkö samaistumaan häneen. Kirjoita henkilökuvaus kokonaisuin lausein ja virkein. Huolehdi kappalejako, isot alkukirjaim päähenkilön nimi. Pohdi vielä lukukokemusta. Oliko kirja helppolukuinen vai vaikealukuinen? Pitikö juoni otteessaan? Jos luit selkokirjan mieti, tutki kirjan virkerakenteita ja kieltä. Millaisia lauseet ovat? Oliko kirj Kenelle suosittelet kirjaa?

Roosa Heiska 1/13/25 10:29AAMUPÄIVÄ

Luin Emmi Itärannan Teemestarin kirjan selkoversion. Tein siitä 9.–luokan s2-ryhmälleni lukuprojektin, jossa etenemme yhteisen aikataulun mukaan. Tavoitteen on, että jokainen oppilas saisi kokemuksen, että or sisällöstä ainakin olennaisimmat asiat. Etenemme samaan tahtiin ja lukemisen välissä keskustelemme luetusta, mikä auttaa vähän heikompiakin pysymään mukana. Selkopolku-tehtäväpaketissa on tällaiseen luku https://lukemo.fi/lukemo/wp-content/uploads/2024/08/3/Selkopolku_Teemestarin_kirja.pdf. Vinkkinä vielä, että heterogeenisemmän ryhmän kanssa rinnalle voi ottaa tietysti myös alkuperäisen version. Roo

Essi Lähteenmäki 1/13/25 10:48AAMUPÄIVÄ

Edith Arkko: Aurora / Eino Herta Kustannus Helsinki Kirje kirjasta Kirjoita tehtävän alkuun kirja ja kirjailijan nimi, teoksen ilmestymisvuosi ja lukemäärä. Kirjoita yst kirjasta. a) Aloita kirje oikeaan tapaan. b) Aloita kirjasta kertomien juonen esittelyllä. Keskity juonen keskeisiin käännteisiin. c) Esittele Aurora ja Eino. Pohdi myös verrata heitä itseesi. Voit miettiä, mitä olisit tehnyt samoin tai missö asioissa et olisi päätnyt samoihin ratkaisuihin. d) Kerro, mitä ajatuksia ja tunteita kirja sinussa herätti. Jos kirja ei koskettanut sin kirje oikean kirjeen tapaan. Tehtävä löytyy kokkolaisten äidinkielen opettajien valmistamaa kirjallisuustehtäväpaketista. Essi Lähteenmäki

Niina Halme 1/13/25 12:09ILTAPÄIVÄ

Luin George Orwellin 1984 selkoversion. Tämän voisi luetuttaa kahdeksaslukokalaisille kun käsittelemme kirjallisuuden lajeja ja opettelemme tunnistamaan tieteiskirjallisuutta, jota harvempi tämän ikäinen on vie kokemuksen mukaan tai muuten laji on tuntemattomampi. Oppilaat voivat kirjan luetuuan selittää, mitä tarkoittaa dystopia ja miten se näkyy tässä kirjassa. He voivat pohtia, mitä scifille tyyppillistä tässä kirjass: harjoitella pohtimaan kirjan kirjoittamisen ajankohtaa ja sitä, miten kirjan "ennustukset" ovat käyneet toteen vai ovatko. Oppilaat voivat myös pohtia miksi tämä kirja on klassikko ja onko se vielä ajankohtainen 20: jossa tuodaan esiin kirjan herättämiä tunteita ja ajatuksia sekä käsitellään aihetta ryhmän kiinnostuksen mukaan.

Merja Mäenpää 1/13/25 5:10ILTAPÄIVÄ

Merja Mäenpää

Turun Lyseon koulu

Runosmäen yksikkö

Luin Titta Kempaisen selkokirjan **Rekkoja ja rankkareita**. Tämän lämminhenkisen nuortenkirjan päähenkilö on 14-vuotias nuori, joka lähtee pariksi päiväksi isäpuolensa mukaan rekka-auton kyytiin, koska hänen auttamaan vanhempiaan mummon jouduttua sairaalaan. Matkan varrelta kyytiin tulee mukaan myös liftari, jonka kanssa päähenkilö ystävystyy. Tarinan edetessä päähenkilö ja liftari jätetään vuorokaukeksi päähen selviämään väkivaltaisesta miesystävästä Reinosta. Tarinassa pohditaan mm. ihmisten välisiä perhe-suhteita ja toisesta välittämistä.

Mielestäni tämä kirja sopii sisällönsä puolesta 8. ja 9. luokan oppilaille. Tein kirjasta seuraavat tehtävät:

- 1) Kuka ja millainen on kirjan päähenkilö? Mitä kirjassa kerrotaan päähenkilön perheestä ja lähisukulaisista?
- 2) Minne ja kenen kanssa päähenkilö on matkalla?
- 3) Miksi kirjan päähenkilö ei olisi halunnut mennä mummolaan?
- 4) Millä tavoin ja miksi isä tulee tietämättään loukanneeksi päähenkilöä?
- 5) Miten Väinö Linna ja Tuntematon sotilas liittyvät kirjan tarinaan?
- 6) Mitä kirjan päähenkilö harrastaa?
- 7) Ketkä ovat päähenkilön suosikkipelaajia? Miksi?
- 8) Mitä ikävää sattuu matkan aikana?
- 9) Kuka on Nemo? Mitä saat tietää Nemon taustasta?
- 10) Mitä mummolassa tapahtuu?
- 11) Mihin tarinan tilanteeseen liittyy seuraava katkelma kirjan tekstistä: "Se on niin, että suru pysyy", isä totesi. "Sen kanssa pitää vain oppia elämään."

PS. Meidän koulussa tätä kirjaa ei ole, ja nyt, kun olin tehnyt nämä tehtävät, huomasin, että Lukemo.fi:n sivuilla olisikin ollut valmis tehtäväpaketti tähän selkokirjaan liittyen! Lukemo.fi:n tehtävissä on kuitenkin kysymyksiä kuin minun laatimissani tehtävissä.

Jos siis näitä kirjoja saataisiin hankittua kouluumme tai niitä saisi lainaksi, voitaisiin itse kehittelemieni tehtävien jälkeen tehdä vielä Lukemo.fi:n sivustolta kirjoitustehtäviä, mm. kirjoitustehtävät 1 ja 2 (kirjeen ki tarina jatkuu, kun hän tulee pois Nightwishin keikalta).

Merja Mäenpää

Marjaana Niiranen 1/14/25 8:03ILTAPÄIVÄ

Luin kesällä kaikki nämä selkopaketin kirjat, aivan loistavia. Suosittelen niin heikoille lukijoille kuin hyvillekin selkokirjaa Minuutin mittainen ikuisuus. Syntyi jopa kiista, ketkä saivat sen lukea ensin ja kuka saa sit siitä syntyy keskustelua. Kirjaan on hyviä tehtäviä sisällöstä Selkopaketin tehtävissä s. 36. Lukemisen jälkeen -osion tehtävät 1 ja 2 sopivat muihinkin säeromaaneihin.

Maiju Korkealaakso 1/15/25 1:57ILTAPÄIVÄ

Annukka Salaman Ripley -nopea yhteys toimisi hyvin seisaluokkalaisille koko luokan luettavaksi tai lukupiirikirjaksi. Uudenlainen versio Nörtistä, joka voisi vedota niihin lukioihin joita nörtti ei säväytä, mutta tyt selkopulosta hyvät tehtävät ja sitä voisi käyttää myös käsiteltäessä nettikäytätymistä. Teos käsittelee uudella tavalla nuorten maailmaa ja suhteita. Teos ei ole kuitenkaan liian raskas ja auttaa siirtymään lasten i Kirjan pohjalta voisi myös keksiä projektin, jossa tuotettaisiin pakohuone kirjan pohjalta, jota voisi käyttää vaikka mokoviokolla yhdessä terveystiedon kanssa.

Kati Konola 1/17/25 11:16AAMUPÄIVÄ

Luin sekä Muhosen teoksen Greipinkeltainen tulevaisuus että Tiaisen Gangsterin poika -kirjan. Mielestäni näissä näkyy hyvin ero sanastossa ja virkerakenteissa. Greipinkeltainen tulevaisuus on toki asettelultaan keletään ja virkerakenteiltaan se on haastava esim. vähemmän suomea osavalle. Tämä onkin nimetty helppoluukseksi, ei selkokirjaksi. Tiaisen teos puolestaan on selko-merkitty, mikä näkyy myös kielessä ja virk yläkoulun, erityisesti 8. ja 9. luokalle aiheidensa puolesta, toki seisokillekin ryhmistä ja oppilaista riippuen. Selkopolku-tehtäväpaketista löytyy molempiin hyviä tehtäviä. Samoin molempia kirjoja voi käyttää eril lukupäiväkirjaan ja ysiluokkalaisille kirjallisuustutkimelateokseksi, kun tarkoitus on tutkia suomalaisen kirjailijan teoksia. Teoksista herää varmasti hyvää keskustelua, joten ne voisi lukea koko luokan kanssa myös näytelmän ja tehdä erilaisia draamaharjoituksia (kuumaa tuolia/ohjeita päähenkilöille jne.) Kirjat olivat hyviä ja selkokirjallisuutta avartavia lukukokemuksia.

Katriina Koponen 1/18/25 2:39ILTAPÄIVÄ

Pohdintatehtäviä Minimu Tiheen nuortenkirjasta Kun hiljaisuus valehtelee (2024) lukioon: 1. Isä ei saanut kerrottua veljestä Rikulle. Mitä ajattelet: millainen tilanne olisi hyvä isoista asioista kertomiseen? 2. Mitä ajattelet: miten Rikun mummo olisi aikoinaan suhtautunut Lukan syntymään? Entä asiasta kuulemisen nyt, kun Lukan syntymästä on jo pitkä aika? 3. Riku ei hae urheilulukioon. Miten paljon kaverit vaikuttavat jatko-opiskelupaikan valintaan? Entä muiden odotukset? Vai ovatko ne vain valitsijan oletuksia? 4. Mitä kirjan nimi, "Kun hiljaisuus valehtelee" tarkoittaa? 5.*** Riku saa uudet uimalasit. Mitä se voisi symboloida? Entä mitä tarkoittaa sanonta siitä, että asioita on pinnan alla?

Tanja Kiviaho 1/18/25 3:59ILTAPÄIVÄ

Toteutin viime syksynä kaselle kirjallisuustehtävän Anniina Mikaman selkokirjasta Myrrys. Luin kirjan oppilaille ääneen (1 oppitunti/vko) ja joka kerta lukemisen jälkeen oppilaat vastasivat paperille kirjaa koskeviin mukana. Kun kirja oli luettu, vastaukset käytiin yhdessä läpi. Sen jälkeen ujutin kirjan käsittelevyn vielä mielipidekeskustelun. Jaoin oppilaat ryhmiin ja he keskustelivat ryhmittäin mm. seuraavista kysymyksistä: Ki Millainen rooli karhulla oli kirjan tapahtumissa? Miten Akseli muuttui kirjan tapahtumien kulussa? Miksi Kivihalmeen isä kohteli Niiloa huonosti? Millaisena naisen asema näyttäytyi tuon ajan yhteiskunnassa? S rangauksen? Millainen rooli metsällä oli kirjan tapahtumissa? Mikä oli kirjassa hyvää/huonoa? Minkä arvostan antaisit kirjalle? Lopuksi kävimme vielä läpi ryhmien miettieltä kirjasta. Tämä kirja sopisi mielest oppiaidenen yhteistyöprojektiksi. Historiassa voitaisiin tutustua tarkemmin tuon ajan yhteiskunnan olosuhteisiin, nälkävuosiin ym. kirjassa esiin tuleviin asioihin. Se antaisi siten vielä enemmän ymmärrystä kirj

Anu Reinikainen 1/18/25 6:08ILTAPÄIVÄ

Luin Mikko Within kirjoittaman ja Sanna-Leena Knuuttilan selkomukauttaman Saakelin satasen. Selkoversiona on selkeytetty ja helpotettu kielen ja sisällön lisäksi myös kertomuksen aikarakennetta, esitelty hah jonka tavoite on kehittää luotunymmärtämisen lisäksi ymmärrystä kertojan näkökulman vaikutuksista sekä kehittää kaunokirjallista ilmaisu: Kirjoita päättäjäpäivän tapahtumista päiväkirjateksti Danielina tai Me siten, että se sopii kirjan johonkin kohtaukseen, jossa Heikkinen on mukana. Heikkisestä ei kerrota paljon, keksi sinä hänelle perhe ja mitä hän päivisin tekee, kun ei ole kirjan tapahtumissa mukana ja lisää niistä p tietääkin, kirjasta löytyy myös tehtäviä Lukemosta: https://lukemo.fi/lukemo/wp-content/uploads/2024/08/1/Selkopolku_Saakelin_satanen.pdf

Taru Klaavu 1/19/25 3:02ILTAPÄIVÄ

Luin tätä tehtävää varten elämäni ensimmäiset selkokirjat, Franz Kafkan "Muodonmuutoksen" sekä Maria Jotunin "Huojuvan talon". Olen lukenut aikoinaan molemmat tavanomaisina versioina, ja niistä jälkimmäin itsessään eivät tuki ole "uudehkoja", mutta selkomukautuksina ne ovat sellaisia. En tiedä, onko näihin jo olemassa mahdollisesti runsaastikin valmiita tehtävävinkkejä; tässä joka tapauksessa pelkästään omia ajatu pääpiirteittäin, mitä teoksessa tapahtuu (keskeiset tapahtumat muutamin virkkein). 2. Keitä henkilöitä teoksessa esiintyy? Kuvalle tarkemmin päähenkilö Gregoria (mitä lukija saa tietää hänestä?). 3. Miten perhee muodonmuutoksen jälkeen? Olisiko itse suhtautunut häneen samalla vai eri tavalla? 4. Mitä novelli kertoo ihmisten - jopa niiden kaikkein lähimpien - suhtautumisesta erilaisuuteen? 5. Kirjoita novellille vaihtoe seuraavanlainen tehtävä: Kuvittele, että olisit päähenkilö Gregor. Kirjoita perheellesi kirje, jossa kerrot, mitä ajattelet ja tunnet tässä uudessa tilanteessa. Kerro myös, miten haluaisit perheenjäsenesi toimivan. Ti mielestäni ainakin kaikille yläkouluikäisille ja kirjetehävä kenties hieman vanhemmillekin. "Huojuva talo": Teos tarjoaa oivallisen tilaisuuden esimerkiksi henkilökuvausten laadintaan (Lea, Eero), samoin henkilösu Lea - Toini; Lea - hänen äitinsä; Lean äiti - isä) sekä teemojen pohdintaan (erityisesti hyvyy - pahuus muissa moniin muihin). Muita pohdittavia kysymyksiä: Miksi Lea antaa kohdella itseään huonosti? Mik omia lapsiaan kohtaan? Miten lapsuusaajan kokemukset vaikuttavat ihmisen myöhempiin toimintatapoihin ja sitä kautta koko elämään? (Tätä kysymystä voi peilata päähenkilöiden kokemuksiin). Onko ihminen pel syntynä n. pahana? Näiden kysymysten pohjalta voisi kirjoittuttaa myös esimerkiksi esseen. Tehtävä / tehtävät soveltunevat yläkouluikäisistä lähinnä 9.-luokkalaisille kotimaisen kirjallisuushistorian yhteyteen, ja opiskelijoille, etenkin lukilaisille. (Mainittakoon vielä, että jän kyllä mietiskelemään, mitä lukijalle - jolla äidinkieli on suomi - jää selkomukautuksen luettuaan lopulta käteen, teksti kun on riisuttu niin, että jäljel tarjoavat hyvin vähän lukeville edes jonkinlaisen kaunokirjallisen kokemuksen, mutta itse en oikein ehtinyt päästä kunnolla lukemisen vauhtiinkaan, kun teokset olivat jo lopussa. STK-opetukseen selkokirjat ovat

Sanna Kaunisto 1/19/25 6:56ILTAPÄIVÄ

Luimme 7. luokan kanssa kerran Rambo-kirjat siten, että sai valita tavallisen tai selkokirjan. Luimme aikataulutetusti niin, että välillä luimme koulussa yhdessä lukutunneilla tai minä luin ääneen, välillä tuli kotiin käsiteltiin koulussa yhdessä selkoversiono tehtyjen kysymysten avulla ennen kuin lukemista jatkettiin. Kysymykset ovat monivalintaa kirjan sisällöstä. Koen, että tällä tavalla ihan kaikki pysyivät mukana kirjan juo Ymmärtäminen motivoi jatkamaan lukemista. Lopuksi kaikki tekivät jonkin kirjoitustehtävän. Tätä tehtävää varten luin Greipinkeltainen tulevaisuus -teoksen. 1. Oppilaille, joka lukee kirjan, antaisin tehtäväksi seli Greipinkeltainen tulevaisuus tarkoittaa? 2. Sen jälkeen pitäisi kirjoittaa joko tarinalle vaihtoehdotoin loppu tai tarinaan jatkoa päähenkilö Eeron näkökulmasta. 3. Voisi myös miettiä, mitä muut henkilöt (Piku ja ty Miten heidän elämänsä jatkuu, jos Eero muuttaa pois? (Greipinkeltainen tulevaisuus -kirjan ja saman kirjailijan Anne Muhosen sarjakuvromaani Älä unohda minua sopisivat kirjapariksi ja projektiksi esim. sellaisel innostunut piirtämisestä tai maalaamisesta. Sarjakuvan kuvat, selkokirjan taide-teemat ja molemissa nuoren ihmiset ajatukset ja tunteet voisivat tuoda tehtävien aiheita. Kirjoja voisi vertailla tai Eeron kehittystä taiteellisia vahvuuksiaan ja kuvittaa ajatuksiaan. esim. Piirrä kolmen ruudun pituinen sarjakuva kirjan tarinaa mukaillen siten, että jokaisessa ruudussa on kirje. Kirjapari sopisi siis jonkinlaiseen yksilölliseen toteut

Marjo Salonen 1/21/25 9:33AAMUPÄIVÄ

Tein kirjakuulustelun selkomukautukseen Valkea kuin lumi. Käytämme luokassa Simunan teoksista molempia versioita, ja selkomukautus sopii myös tehostetun tuen oppilaille. Kuulustelua voi käyttää kokeena ta kirjaa kotona tai koulussa. Tehtävät on pisteytetty, mutta vastauksia ei ole aina pakko arvioida.

Salla Simukka: *Valkea kuin lumi*** (2017)**

Nimi: _____ **Luokka:** _____

Pisteet: _____ / **30** **Arvosana:** _____

Päähenkilö nimi: _____

Ikä: _____

Perhe: _____

Luonne: _____

/4

Mitä Lumikille oli tapahtunut saman vuoden talvella?

Kuka on Liekki?

Kuka on Zelenka? Kerro hänestä kolme asiaa.

6. Minkä asian Zelenka valehtelee Lumikille? Miksi?

Mihin kaupunkiin tapahtumat sijoittuvat? _____

Mitä vuodenaikaa eletään? _____

Mitä vuosikymmentä kirja kuvaa? _____

Kuinka kauan kirjan tapahtumat kestävät? _____

/ 4

Mistä aiheesta toimittaja Jiri Hasek haluaa tehdä huippujutun?

/2

Mikä on Valkea perhe ja keitä siihen kuuluu?

Miten Super8-mediayhhtiön johtaja Vera Sováková liittyy Valkeaan perheeseen?

Miksi Lumikki halutaa tappa?

Miten Lumikki pääsee pakoon syntikopista?

Mistä kirjan nimi *Valkea kuin lumi* tulee?

"Lumikilla oli usein sellainen olo,
että heidän perheensä oli kuin teatteria.
Äiti näytteli äitiä ja isä isää.
Lumikki esitti tyttären roolia.
Lapsena hän ajatteli, että kaikki perheet ovat sellaisia.
Sitten hän oppi,
että muiden perheiden elämä
oli jotenkin aidompaa.
Kotona oli omituinen tunnelma
ja keskustelu oli vaikeaa.
Lumikin äiti oli toissa kirjastossa
ja isä oli liikemies.
Periaatteessa kaikki oli hyvin,
mutta silti jotain oli väärin."

Mikä on Lumikin mielestä pielessä hänen perheessään?

Mikä olisi tärkeää perheessä?

Mistä asiasta Lumikin perheessä ei puhuta?

/3

13. Mitä mieltä olet kirjasta? Perustele vastauksesi.

/2

Mikko Kuismis 1/21/25 10:19AAMUPÄIVÄ

Olen luetuttanut seiskaluokkalaissille Punainen kuin veri sekä Saakelin satanen -selkoversion. Punainen kuin veri -kirjasta oppilaat tekivät itse laitimiani lukupäiväkirjatehtäviä lukemisen aikana ja Saakelin satases pohjana. Lukuprojektin päätteeksi oppilaat kirjoittivat vielä kirja-arvostelut luetuista teoksista. Lähtökohtaisesti näistä molemmista tarjosin kaikille ensisijaisesti selkoversiona. Muutama kokenut lukija halusi otta sallittiin.

Valiant Earthworm 1/21/25 11:09AAMUPÄIVÄ

Terttu Simonen

Valiant Earthworm 1/21/25 11:12AAMUPÄIVÄ

Luin uudehkon selkokirjan Tommi Kinnusen romanista mukaillun Ei kertonut katuvansa. Kirja sopisi lukion A18-kurssille kotimaisen kirjallisuuden osuuteen jollekin hitaammin lukevalle sekä kirjallisuuden ja Su

Valiant Earthworm 1/21/25 11:20AAMUPÄIVÄ

selkomukauttanut Hanna Männikkölahti ja kuvittanut Ina Majaniemi. Jatkosodan aikana monet suomalaiset naiset tekivät töitä Saksan armeijalle . Kun jatkosota loppui ja alkoi Lapin sota, osa naisista siirtyi saks naiset kävelivät takaisin Suomeen. Kirja on viiden naisen tarina, jotka palaavat Suomeen . Opiskelija voisi analysoida naisten yhteistä matkaa ja elämänjaksoa, josta ei enää koskaan puhuttu. Miksi? Miten pelko ja l ilo, nauru ja yhteenkuuluvuuden tunne. Miksi Lapin sodan kevät 1945 muuttuu hyväksytystä paheksutuksi ja kielletyksi? Opiskelija voi pohtia myös , miten naisten välille rakentuu yhteys toisiinsa kävelemällä ja n kirjassa myös erittelyn arvoista. Miten kuvitus tukee sisältöä? Terttu Simonen

Kirsi Isoranta ja Eija Vuorinen 1/21/25 11:27AAMUPÄIVÄ

Valitsimme selkokirjaksi Teemestarin kirjan. Lukioimme tiimijaksolla (ryhmittäin tehdään oppiainerajat ylittäviä tehtäviä) ykkösvuotiset lukevat maantieteeseen liittyvän kaunokirjallisen teoksen, josta he tekevät ä Tarjoamme selkokirjavaihtoehtoa s2-opiskelijoille ja niille, joilla on erityisopettajan lausunto heikosta lukutaidosta. Jos parilla/ryhmällä on aiheena esimerkiksi ilmastonmuutos, niin opiskelijat esittelevät teoster lähestytään, miten ja kuinka paljon sitä kuvataan, kuinka todenmukaista kuvaus on jne.) Jos ryhmässä joku lukee alkuperäisen Teemestarin kirjan, sitä olisi hedelmällistä vertailla kielen näkökulmasta selkoversiono kaikille selkomukautuksen ja alkuperäisen kirjan samasta kohdasta. Sopii hyvin opintojaksoon äi2 - äi3.

Virpi Julin ja Riikka Pärnanen 1/22/25 2:42ILTAPÄIVÄ

Ajattelimme lukion Kieli ja tekstintietoisuus -opintokokonaisuuteen seuraavia tehtäviä Tuija Takalan Aamusta yöhön -teokseen:

1)Selkokielen piirteet ja merkitys

Selkokielen tunnistaminen

Etsi kirjasta kohtia, joissa selkokielen piirteet näkyvät selvästi (esim. lyhyet lauseet, selkeät sanat, yksinkertainen rakenne).

Kirjoita yksi näistä kohdista uudelleen käyttäen yleiskieltä. Keskustele parin kanssa, miten teksti muuttuu ja kenelle se sopisi paremmin.

2)Kenelle selkokirja sopii?

Pohdi, kenelle Aamusta yöhön on kirjoitettu.

Miten selkokirja voi auttaa lukijoita, joille tavallinen kirja voi olla liian vaikea?

Mitä etuja selkokielellä kirjoittamisessa on? Entä rajoituksia?

3)Selkokielen vaikutus tunnelmaan

Valitse jokin kirjan kohtaus ja pohdi, miten selkokieli vaikuttaa tunnelman välittymiseen.

Keskustele: Voiko selkokieli olla yhtä vaikuttavaa kuin tavallinen kieli? Miksi tai miksi ei? Edelliset tekstit keskittyvät proosaan, joten lisätehtävänä voisi ottaa arvostelun kirjoittamisen, jotta selkokielen käyttö konkr

Selkokielinen kirja-arvostelu

Kirjoita kirja-arvostelu Aamusta yöhön -teoksesta selkokielellä.

Mieti, mitä asioita arvostelussa kannattaa mainita, jotta se on helposti ymmärrettävä.

Ileenalemilainenhonkanen 1/24/25 9:08AAMUPÄIVÄ

Tämän koulutuksen innoittamana luin J.S. Meresmaan Naakkamestari-kirjan selkomukautuksena. Seuraava kokonaisuus on suunniteltu 7. luokan S2-ryhmän kanssa toteutettavaksi. Kokonaisuus toteutetaan 5 viih Ohjautu etenemisen tavoitteena on varmistaa, että kaikki saivat kirjan luettua. Ensimmäisellä tunnilla tutustutaan kirjaan, tehdään oma lukusunnitelma Classroomiin (taulukko), aloitetaan sanaston keräämine tutustutaan kirjan viitteelliseen reaali maailmaan (Tampere, 1800-1900-luvun taiteen lapsityö tehtaassa, tuon ajan sosiaalityö), opettaja lukee kirjan alun ääneen. Jatketaan seuraavat viikot siten, että oppitunneilla sekä pidetään lukutukioloita oppitunneilla. Lisäksi tunneilla keskustellaan kirjasta -varmistellaan etenemistä ja ymmärtämistä. Kerran viikossa pidetään "pistari", jossa oppilaat vastaavat lyhyisiin kysymyksiin luet keskustellaan kirjasta pienissä ryhmissä (henkilöohmot, juoni, epärealistiset/fantasiapiirteet) ja kerrotaan omasta lukukokemuksesta. Arvioitavia tehtäviä ovat "pistarit" ja kirjakeskustelu sekä kokonaisteoksen lue

Maria Kuula ja Anna-Maria Rönkkö 1/24/25 11:08AAMUPÄIVÄ

Lyhyt tehtävävinkki: kurssi, aihe, tavoite, tehtävän ohjeet

Kurssi: Ä12+3- tai Ä11i-opintojakso

Aihe: selkokielen piirteiden tarkastelu

Tavoite: kielen analysoimisen oppiminen tai syventäminen

Tehtävän ohjeet:

Aineistona Emmi Itärannan romaani Teemestarin kirja ja sen selkomukautus tai Helena Telkänrannan tietokirjan Millaista on olla eläin? selkomukautus.

Lukutaidon tehtävät: 1. Vertaile, millaisen kuvan päähenkilöstä saa alkuperäisen teoksen katkelman ja sen selkomukautuskatkelman perusteella.

2. Analysoi tietokirjan katkelmaa. Mistä huomaa, että se on selkomukautus?

Susanna Hartikainen	1/24/25 11:10AAMUPÄIVÄ
Olemme lukeen ammattiopiskelijoitten kanssa kaksoistunnilla Anne Frankin päiväkirjan todella selkomukautettua versiota siten, että luen ääneen alkusittelysivut ja opiskelijat lukevat loppuosan, ja sen jälkeer yhdessä. Noin puolet ei ole koskaan kuullutkaan ko. henkilöstä saati hänen päiväkirjastaan, joten pikainen kirjallinen tutustuminen aiheeseen on ollut tarpeen. Lopuksi vierailimme virtuaalisesti Amsterdamissa A vaikuttavaa.	
Eva Vähätalo	1/26/25 11:23AAMUPÄIVÄ
Luin Enni Mustosen Paimentyön selkoversion. Voisin käyttää kyseistä kirjaa ammattikoulun äidinkiessä. Pakollisen äidinkielen kurssilla opiskelijat voisivat lukea kirjan ja siitä voisi mm. keskustella (lukupiirityy myös erilaisiin tekstityyppeihin tutustuttaessa. Oppilaitoksessamme voi opiskella maatalousalan perustutkinnon, tämän alan opiskelijoiden kanssa Mustosen kirjan pohjalta voisi myös käsitellä opiskelijoiden kaistorian saatoissa (tiedonhaku). Valinnaissaessa äidinkiessä opiskelijat voisivat lukea teoksen, tehdä siitä analyysin ja esim. luovan kirjoittamisen harjoituksia (keksiä kirjalle jatkon/uusi luku, keksiä uuden henkilö	
Anu Virtanen	1/26/25 6:37ILTAPÄIVÄ
Koulumme 7.-luokkalaiset lukevat seuraavaksi tietokirjan, joten tartuin Selkopolku-kirjoista teokseen <i>Lääkäri Atte - Selviytymisopas elämään</i> . Kirjaan löytyy hyvät tehtävät Selkopolku-paketista. Meillä oppilaat e oppikirjan ohjeen mukaan (s.168). Ohje sopii hyvin myös selkokielen tietokirjan esittelyyn. 1) Valitse sinua kiinnostava tietokirja. 2) Lue valitsemasi tietokirja. 3) Ota kirjasta kuva paikassa, joka kuvaa kirjan sisältö ottamasi kuva ja kerro, minkä asian se tuo kirjasta esille ja miksi valitsit juuri tämän kuvapaikan. - Kerro kirjan perustiedot: kirjan nimi, kirjoittaja, aihe ja julkaisuvuosi. - Kenelle kirja on suunnattu? - Mitä uut 3-5 mielenkiintoisinta asiaa. - Muuttiko kirja käsityksiäsi aiheesta? Miten? - Mihin kirjan tiedot perustuvat: tutkittuun tietoon, haastatteluihin, kirjoittajan kokemuksiin ja näkemyksiin, fiktion vai uskomuksiin? vai antaa tietoa?	
Leena Maunuksela	1/26/25 7:52ILTAPÄIVÄ
Satu Leiskon selkoteokset ovat aina olleet oppilailleni mieluisia, joten Ihmisenhaltija (Avain 2024) ei ole ollut poikkeus.	
Käsittelimme 9. luokan s2-ryhmässä ensin eri fiktiogenrejä. Muutama oppilas luki rikoskirjallisuuden selkomukautuksia (mm. Leena Lehtolaisen Kuparisydän) ja muutama luki vanhempia Satu Leiskon teoksia (Ur kansa).	
Aloitimme kirjoittamalla lukukokemuspäiväkirjan ensimmäistä merkintää. Siinä kerrottiin teoksen perustiedot ja odotukset lukukokemuksesta.	
Tämän jälkeen olemme lukeeet sovittuja sivumääriä ja vastanneet joka tunnin alussa Formsin kysymyksiin. Oppilaat pääsevät katsomaan myös aiempia vastauksiaan. Nyt kun olemme jo pitkällä kirjoissa, valmist: ja tämänhetkisestä lukuaiheesta. Kysymykset ovat joka kerta hieman erilaisia. Peruskysymykset ovat uusien tapahtumien sisältökysymykset, omat mielipiteet, henkilöiden kehityksen kuvaaminen ja itselle vieraat esittelevät vielä kirjansa suullisesti tai keskustelevat mielipiteistään, jos luettuna on sama kirja.	
Pia-Riitta Stenberg	1/26/25 9:09ILTAPÄIVÄ
Pia-Riitta Stenberg Luin Anniina Mikalan Myrrynksen Riikka Tuohimetsän selkomukauttamana. Tehtävä on tarkoitettu 8. lk genre-jaksolle. Tehtäviä löytyy lisää Lukemon tehtävistä (Pkt 2, s. 34) ENNEN: Millainen kirjan tarina on kansikuvan perusteella? Keksi ja kirjoita kolme sanaselitystä myrrys-sanalle. LUKEMISEN AIKANA: Mikä on kirjan genre? Mitä genren piirteitä löydät tarinasta? Kirjaa ne ylös. JÄLKEEN: Kuville kirjan tapahtumien tasoja. Mikä kirjassa on faktaa, mikä fiktiota? Etsi lisätietoa Suomen mytologiasta. Mitä piirteitä tässä kirjassa esiintyy? Etsi tietoa karhuista kirjallisuudessa. Millaisena karhu voimaeläin, karhu.	
Susanna Kaarniemi ja Maria Hokkanen	1/27/25 2:39ILTAPÄIVÄ
Luimme Marja-Leena Tiaisen selkokirjan Gangsterin poika. Tehtävä on tarkoitettu 8.-luokkalaissille. - Jaetaan ryhmä n. kolmen hengen lukupiireihin. - Kirjaa luetaan omissa ryhmissä, mahdollisuuksien mukaan myös ääneen. - Jokaisen lukukatkelman jälkeen ryhmässä keskustellaan luetusta: Mitä ajatuksia/kysymyksiä luettu katkelma herättää? - Kootaan ryhmissä ihmissuhdekaavio A3-paperille. Lisätään lukemisen aikana kaavioon kaikki kirjan henkilöt. Yhdistetään henkilöt toisiinsa eri värein. - Koska kirjassa on raskaita teemoja, on lukemisen jälkeen syytä käsitellä niitä vielä yhdessä.	
Anni Nissinen	1/28/25 2:19ILTAPÄIVÄ
Luin Magdalena Hain Sarvijumalasta tehdyn selkomukautuksen. Se sopii esim. kasien genrejakson lukupiirikirjasi heikkojen lukijoiden tai S2-oppilaiden luettavaksi. Selkopolon tehtäväpaketista voi tarvittaessa tehtävää. Teoksen isoissa teemoissa - kuten suru, kuolema, pandemia, rasismi - on runsaasti aineksia juuri lukupiirissä käsiteltäväksi. Kansikuvan tutkiminen johdattelee hyvin lajiittypin piirteiden etsimiseen. M selkokirjan kieliasun vertailu, tosin eri oppilasryhmän kanssa. Koulussamme oman rajoituksensa aiheuttaa kuitenkin kirjojen saatavuus. Lisäksi kirjallijasta löytyy esim. Yleltä tai Hesarista haastatteluja, joissa hän syntyprosessista, mikä saattaisi kiinnostaa oppilaitakin. Lukupiirissä voidaan pohtia myös, miksi Sarvijumala on Finlandia-palkittu nuortenkirja.	
Riikka Mönki	1/28/25 2:49ILTAPÄIVÄ
Luin kirjan Aarre - novelleja, 2024. Kirjan ovat toimittaneet Mervi Heikkilä ja Kirsi Pehkonen. Olen nyt käyttänyt kirjaa ruotsista vapauteuttujen yläkoulun S2-oppilaiden opetuksessa. Luemme yhdessä ääneen teksti tekstistä tärkeitä sanoja, ja käänämme niitä omalle kotikielelle sekä selitämme ne suomeksi omin sanoin. Näiden alkutoimien jälkeen oppilaat tekevät luetusta novellista tehtäviä, joita löytyy valmiina osoitteessa https://www.nokkahiiri.fi/index.php/aarretehtavat/ Tehtävät ovat esimerkiksi tiedonhaku-, analysointi- ja kirjoitustehtäviä. Lisäksi sivustolla on novelliakohtaisia tehtäviä. Tämä kirja sopii mielestäni monenlaisille ryhmille, sillä novellit ovat tosiaankin riittävän sell	
Heli Honkala	1/29/25 9:13AAMUPÄIVÄ
Luin Mikko Within Saakelin satanen ja Saakelin sieppaus sekä Marja-Leena Tiaisen Gangsterin poika. Omat seiskaluokkalaiseni lukivat Saakelin satasen, osa alkuperäisenä, osa selkomukautuksena. Kaikki kirjat so käsittet: aihe, juoni, henkilöt, miljöo ja teema. Saakelin sieppauksen luimme kasiluokan kanssa niin, että osalla oli selkomukautus. Jaoin kirjan viiteen osaan ja jokaisen luetun jakson jälkeen he vastasivat muutun kirjoittivat kirja-arostelun. On aivan mahtava juttu, jos luokalle saa luettavaksi kirjan tällä tavalla.	
Heli Honkala	1/29/25 9:15AAMUPÄIVÄ
Saakeli-kirjat ovat olleet erittäin suosittuja ja kaikki ovat saaneet kirjansa luettua. Mikko With kävi viime keväänä vierailulla kahdessa luokassa. Voin lämpimästi suositella häntä kirjallijavieraksi.	
Kallunki Hanna	1/29/25 11:34AAMUPÄIVÄ
Luin Tuomas Kyrön Mielensäpahoittajan selkomukautuksen, koska se oli ainoa, jonka löysin Bookbeatista ja sain nopeasti käsiini. Koska alkuperäinen tekstikin on "pakinamaista" ja koostuu lyhyistä jutuista, selko Teoksen sävy ja henki olivat säilyneet hyvin. Teoksen pituus on 46 sivua, joten hyvin tiivistä kirjasta on kyllä kysymys. En ehkä lukion aikaan puolella lähtisi tarjoamaan tätä alkuperäisen kirjan vaihtoehdoksi, mutt antaa vaihtoehdoksi.	
Tässä pari käsittelyideaa: 1. Lukutaidon tehtävä, tyylin ja kielen analyysi (ÄI2) Valittaisiin juttu alkuperäisestä ja sama selkomukautuksesta ja vertailtaisiin kielen ja tyylin muutoksia. 2. Tarinasta sarjakuvaksi, luova tehtävä (esim. ÄI4). Ensiksi tiivistetään yksi juttu (tai koko kirja) 3-5 virkkeeseen. Niiden pohjalta suunnitellaan ja toteutetaan lyhyt sarjakuva, jossa tiivistyy koko jutun/kirjan idea. 3. Pastissi tai muakelma, luova tehtävä (Esim. ÄI4) Kirjoitetaan oma "Kyllä minä niin mieleni pahoitin" -tarina Mielensäpahoittajan henkeen mutta nykykontekstissa ja omana itsenämme. Mistä nykylukilainen pahoittaisi miensä ja miksi? Etsitään selkomukautul tekstissä.	
Tanja Salo	1/29/25 4:03ILTAPÄIVÄ
Kotitehtävä Luin Edith Arkon Aurora/Eino-selkoteoksen. Romaani on ns. kääntökirja: ensin saa tutustua Auroran näkökulmaan, ja kirjaa kääntämällä (eli lukemalla lopusta alkuun) teoksen toinen päähenkilö Eino pääsee ääne oppilaista tarttumaan kirjaan. Teos käsittelee esim. seurustelua, seksiä, huostaanottoa ja vanhemman alkoholismia, mutta se ei ole mitenkään synkkä romaani. Ajattelen, että se kuitenkin sopisi parhaiten ehkä kasi-ysiluokkalaisten S2-ryhmää mukautus, joten S1-versiota ei ole saatavilla) Voisin teettää kirjasta ensin muutaman analysointitehtävän ja jatkaa sitten luovan kirjoittamisen osuuteen. Analysointitehtävät: 1. Lue uudestaan sekä Edithin että Eino näkökulmasta joko luku 4. <i>Kotiloustunmilla</i> tai luku 10. <i>Yllätyskatsoja</i> . Listaa asioita, jotka mainitaan vain toisen näkökulmassa. 2. Palaa Einoon lukuun 12. <i>Puhelimen lyttäämistä</i> . Luussa mainitaan henkilöahmo, josta Aurora ei tiedä mitään. Kuka hän on? Mitä hänelle on tapahtunut? 3. Mikä on teoksen teema eli syvälinen sanoma? Luova tehtävä: Kirjoita tapahtuma kahdesta eri näkökulmasta. Keksi tilanne ja henkilöahmot itse. Voit myös valita jommankumman alla olevista vaihtoehdoista. a) Karkkivarkaus K-marketissa -myyjän näkökulma -ryöstäjän näkökulma b) Jäätelön kohtalo kesäpäivänä - 6-vuotiaan näkökulma (juuri saanut kesän ensimmäisen jäätelön) - lokin näkökulma (käy nappaamassa lapsen jäätelön)	
Marja Majuri	1/30/25 2:14ILTAPÄIVÄ
Luin itse uutena selkokirjana Sanna-Leena Knuuttilan Ne lensivät tästä yli, joka on realistinen kuvaus sodasta kotiin jääneen nuoren naisen silmin. Olisi helppo integroitava historiaan.	
Oman pienen s2-ryhmäni kanssa olemme lukeeet mm. Within Saakelin satasen (selkomukautus Knuuttila) ja Sumasen (selkomukautus Tuohimetsä) Sade on kaikille sama pääsääntöisesti parin kanssa vuorotelle lukutavasta aivan valtavasti, enä kokenut tarvetta teettää muita tehtäviä, koska oppilaat itse huoletivat, että sekä itse että pari ymmärtää tapahtumien kulun ja sanaston. Oppilaat myös keskustelivat varsinkin ! oli asioita, joista he eivät olisi halunneet lukea.	
Anu Heltimoinen	1/30/25 10:02ILTAPÄIVÄ

Luin Minna Lindgrenin selkokirjan Kuolema Ehtoolehdoissa (selkomukautus Anniina Salin). Kirja on humoristinen dekkari, jonka päähenkilö on yli 90-vuotias nainen. Kirjan teemana on vanhuus, ystävyys, vanhus kirjoitettu humoristisesti huolimatta teemoistaan. Kirja sopii hyvin toiselle asteelle ammattiopistoon S2-opiskelijoille, mutta varsinkin sote-alan opiskelijoille, ja sen voisi hyvin yhdistää ammattialan opintoihir keskustelua pienryhmissä. Jokainen ryhmä saisi aiheen, josta keskustella. Ryhmissä voitaisiin pohtia, millaisia tilanteita omassa työssä tulee kohtaamaan tai on jo ehkä kohdannut työssäoppimisen aikana. Ryhmä tai keskusteluissa nousseita asioita voitaisiin käydä yhdessä läpi koko ryhmän kanssa. Keskustelun pohjalta voitaisiin myös kirjoittaa essee joko ryhmässä tai yksilötyönä. Vaihtoehtoisesti teosta voisi tarkastella tarkastella selkokielen piirteitä ja tämän pohjalta tehdä oma selkomukautus jostakin kaunokirjallisesta tekstikatkelmasta. Vertailun vuoksi voitaisiin muuttaa selkokielelle myös jokin asiateksti, esim. uutinen tai o tekstilajien opiskelussa. Opiskelijat voisivat kirjoittaa lukemansa pohjalta uutisen jostakin kirjan tapahtumasta tai mielipidekirjoituksen jostakin kirjan teemasta (esimerkiksi vanhusten hoidon tilanteesta tai vanhu:

Sanna Viitanieniemi 1/31/25 10:32AAMUPÄIVÄ
Käyttäisin lukiossa selkokirjoja tarvittaessa heikoilla lukijoilla ja kirjoittajilla. Mm. Äl8-opintojaksolle sopivat kaikki klassikkoteoksista tehdyt selkomukaelmat. Itse tulen käyttämään mm. Pertti Rajalan Kalevalaa SÄ kontekstin merkitystä Kalevalan neljän viimeisen runon yhteydellä Raamattuun. Liitän selkoversion kys. runoista oppimisalustalle, josta jokainen voi ne lukea tarvittaessa. Muuten selkokirjoja voivat käyttää vain n opiskelijat.

Mervi Mutanen 1/31/25 11:45AAMUPÄIVÄ
Mervi Mutanen ja Tarja Laatikainen
Käytämme selkokirjoja opetuksessa paljon. Kasiluokilla käsittelemme eri genrejä. Oppilaat lukevat valitsemansa genres teoksen, joka tavallisen tai selkoversion tarpeen mukaan. Esimerkiksi Magdalena Hain Sarvij molemmat opettajat olemme lukeet teoksen Esimerkkätehtävä:
Kauhu tai rikos kirjassa
Tee Slides-esitys lukemasi teoksen pohjalta. Halutessasi voit tehdä työn myös Swaylla.
Keksi diaesityksellesi oma, kuvaileva otsikko. Älä laita otsikoksi kirjan nimeä.
Kirjoita kokonaisilla virkkeillä ja tarpeeksi isolla fontilla. Yritä käyttää työhösi genres tunnelmaan sopivaa fonttia ja värimaailmaa!
Työssäsi pitää tulla esille seuraavat asiat:
Genres tyypilliset piirteet tiivistettynä
hyödynnä oppikirjaa
Lukemasi kirjan pohjatiedot
kirjailija, teoksen nimi, ilmestymisvuosi, kustantaja
Teoksen purku kaunokirjallisuuden analyysin työkalujen avulla (aihe, alkuperä, aakkoskohta, ennakointi, henkilöt, juoni, kertoja, käännekohta, loppu, miljö, näkökulma, takauma, teema). Saat työkaluista monistee
Pohdi samalla, miten oma genres näkyy eri osa-alueissa (esim. onko miljöönä tyypillinen rikospaikka tai ovatko henkilöt tyypillisiä kauhugenres edustajia).
Käsittele yhdessä diassa vain yhtä "työkalua". Älä siis tunge liikaa asiaa yhteen diaan.
Pohdi lukukokemustasi. Perustele ajatuksesi.
Lisää kuvia. Yritä löytää kuva, joka muistuttaa kirjasi miljöötä. Muista kuvälähteet tarvittaessa. Pixabay, CCSearch ovat hyviä kuvälähteitä.
Voit lisätä linkin johonkin musiikkikappaleeseen, joka kuvastaa kirjasi tunnelmaa. Kirjoita lyhyt perustelu, miksi valitsit kyseisen kappaleen.

Grateful Cappybara 1/31/25 8:04ILTAPÄIVÄ
Luin tehtävää varten Titta Kempaisen Rekkoja ja rakkareita sekä Magdalena Hain romaania Sarvijumala tehdyin selkomukautuksen. Molemmista kirjoista tehtiin kahdeksaluokkalaisten kanssa podcasteja, joiss kirjasta hieman mukaillen Särnä 8:n podcast-ohjeen mukaisesti. Oppikirjan ohjeet on tehty genrekirjoihin, mutta soveltuvat hyvin nuortenkirjoihin ylipäätään. Havaitsin ilokseni, että oppilaat osasivat selostaa juc kirjoista. Kun kieli on helpompaa, se ymmärretään kauttaaltaan hyvin. Heikoimpien lukijoiden kohdalla oli erityisen palkitsevaa nähdä lukemisen tuottama innostus: "Mä ymmärsin kaiken! En olis uskonut, että lu nopeasti ja niistä päästiin nopeasti podcastien tekemiseen kiinni. Keskustelu oli innostunutta. Selkokirjat tarjoavat nopeamman ja ripeähtisemmän lukukokemuksen, mikä voi olla joskus hyvä asia, kun on kiireis yllättävänkin nopeasti. Tämä on hyvä asia koulussa, jossa rinnakkaisluokkia on paljon ja kirjoja pitää kierrättää luokissa vauhdilla.

Johanna Rinne 1/31/25 8:15ILTAPÄIVÄ
Grateful Cappybara on oikeasti JOHANNA RINNE

Eija Louhisuo 2/1/25 7:27AAMUPÄIVÄ
Selkopolku-hankkeen novellikirja Aarre (Heikkilä, M. & Pehkonen, K. 2022) on hyvä kirja S2-opetuksen tueksi. Olen luetuttanut kirjasta S2-oppilaille yhden novellin kerrallaan. Olemme tutustuneet novelleihin sekä toimitetuissa tehtävivihkoissa ei ole tehtäviä kaikkiin kirjan novelleihin liittyen. Ilokseni huomasin, että tehtäväpakettia on täydennetty sähköisesti ja nyt jokaisen novelliin löytyy tehtäviä osoitteesta https://lucontent/uploads/2024/08/2Selkopolku_Aarre_Novelleja.pdf

Anne Eskola 2/1/25 12:35ILTAPÄIVÄ
Luin tehtävää varten kaksi Selkopolku-hankkeen kirjaa: Emmi Itärannan Teemestarin kirjan ja Silja Vuorikurun Käärme kainalossa ja muita tarinoita. 8. luokalla käsitellään kirjallisuuden genres ja näitä teoksia vois yhteydessä. Käärme kainalossa ja muita tarinoita -kirjassa on monta tarinaa, jotka sopisivat luokassa ääneen luettavaksi esimerkiksi moderneista kauhutarinoista. Samalla voitaisiin keskustella, mitä vastaavia t Itärannan Teemestarin kirjasta on hyviä tehtäviä hankkeen tehtäväpaketissa. Teosta voisi hyödyntää myös kirjoittamiseen innostamisessa, kun genresjakson jälkeen oppilaillani on tehtävänä kirjoittaa oma genres kirjoittamisen virikkeeksi voisi lukea Teemestarin kirjan kaksi ensimmäistä lukua ja houkuttella oppilaita keksimään, mitä sitten tapahtuu... Tai luomaan heidän omalla tavallaan vastaava jännittävä alkuasetelma ge

Reetta Titoff 2/1/25 3:19ILTAPÄIVÄ
Luin tehtävää varten kurssilla mainostetun Aarre-selkonovellikokoelman. Ajattelin seiskoja, joiden kanssa käymme läpi proosan käsitteitä, ja tein tehtävän heille. Tässä pohditaan ensin lyhyesti, mitä on luettu ja s
- Lue Aarre-novellikokoelma.
- Kerro, miten novellikokoelma eroaa romaanista.
- Mikä novelleista oli suosikkisi? Miksi?
- Mikä oli vaikein ymmärtää? Miksi?
- Valitse yksi novelli, jota tarkastelet tarkemmin (kerro novellin nimi):
Kuka sen päähenkilö on? Mitä kaikkea saat hänestä selville? Onko päähenkilöllä jokin ongelma?
Ketä muita henkilöitä novellissa esiintyy?
Mikä muiden henkilöiden suhde päähenkilöön on: auttavatko he, aiheuttavatko ongelmia, ovatko perheenjäseniä jne.
Miten päähenkilö kehittyy tai muuttuu novellin aikana? Miten hän saa ongelmansa ratkaistua?

Anna Skytte 2/2/25 11:04AAMUPÄIVÄ
Luin viimeksi Selkopolku-kirjoista Käärme kainalossa -kokoelman. Draamaakin opettavana oivalsin, että selkomukautetut novellit ja mikseivät romaatinikin sopivat hyvin näytelmän tai elokuvan käsikirjoituksen p on valmiiksi pureksittu kaikkiin olennaisiin. Aion kokeilla 5. - 6.-luokkalaisten kanssa Setämies bussissa -tarinan dramatisointia. Muutkin Uskomattomia ja hauskoja tarinoita -osion novellit sopisivat.

Hanna 2/2/25 2:15ILTAPÄIVÄ
Hanna Kotilainen Luin kirjan Onnelin ja Annelin talo (Marjatta Kurenniemi, selkomukautus Silja Vuorenkuru 2024).
Olen alakoulun S2-opettaja ja voisin lukea kirjan 2.-4.-luokkalaisten kanssa. Kirjan kieli oli selkeää ja kirjassa oli paljon arkipäivän sanastoa, josta saisi hyvää sanastoharjoitusta tunneille. Kirjan henkilö- ja tapahtur kirjoittamisen mallina.
Tein kirjaan sisältökysymykset. Käyttäisin kysymyksiä lähinnä omina muistiinpanoina ja keskustelua herättämässä. Jotkin tehtävät voisn teettää kirjoitustehtävinä.

Luku 1
Kerro Annelin perheestä?
Kerro Onnelin perheestä?

Luku 2
Miten Onneli ja Anneli tapasivat?

Luku 3
Miten kirjakuori liittyy kertomukseen?

Luku 4
Mitä Onneli ja Anneli ostivat?

Luku 5
Luvussa 5 kuvaillaan Onnelin ja Annelin taloa.
Millaisessa talossa haluaisit asua? Kirjoita kuvaus.

Luku 6
Mitä Onnelin ja Annelin perheet ajattelivat siitä, että tytöt asuvat omassa talossaan?

Luku 7
Keitä ovat Tinglestiina ja Tangelstiina?

Luku 8
Mitä Tinglestiina ja Tangelstiina kasvattivat puutarhahassaan?

Luku 9
Mitä ajattelet Onnelin ja Annelin naapurista?

Luku 10
Mitä Urho Ulpukea kertoi Rosina Rusinasta?

Luku 11
Millainen Rosina Rusinan koti oli?

Luku 12
Miksi Rosina Rusina kiitti Onnelia ja Annelia?

Luku 13
Kerro Onnelin syntymäpäiväjuhlista.

Suvi Koskela 2/2/25 3:07ILTAPÄIVÄ
Kirja: Tuomas Kilpi, Avaruusasema Ithal
Kirjan voisi lukea pienessä suomi toisena kielenä -ryhmässän yhdessä ja keskustella kirjasta.
Keskustelu lukemisen jälkeen:
1. Missä avaruusasema Ithal sijaitsee?
Vastaus: Ithal on planeetta Tau Cetin aurinkokunnassa ja avaruusasema on sen yläpuolella.
2. Miksi avaruusasema on lähetetty sinne?
Vastaus: Maapallolla on liikaa ihmisiä, jotta tilaa, ilmaa ja ruokaa riittäisi kaikille. Myös Marsiin on sata vuotta sitten rakennettu siirtokunta, joka alkaa olla täynnä. Kymmenen tutkijaa on lähetetty selvittämään, v
3. Mitä kummallista Ithalin pinnalla tapahtuu?
Vastaus: Tarski menee luolaan ja kohta ilmestyykin laakson laidalle.
4. Mitä päähenkilö saa selville?
Vastaus: Käy ilmi, että päähenkilö onkin androidi, vaikka hän on epäillyt Tarskin olevan sellainen. Päähenkilön nimi on RUR-20 ja hänet on otettu retkikuntaan kokeena, miten androidi sopii sellaiseen. Päähenkilö
5. Miten kirja päättyy?
Vastaus: Päähenkilö, joka esittelee itsensä nyt Ruuriksi, herää uuteen päivään eikä muista olevansa androidi vaan hän on samanlainen kuin kirjan alussa.

Tytti Majanen 2/2/25 6:28ILTAPÄIVÄ
Luin Sanna-Leena Knuutilan selkokirjan Ne lensivät tästä yli. Kirja kertoo talvisodan ajasta nuoren tytön näkökulmasta. Ajattelin, että tästä voisi tehdä vinkkausvideon monialaisena yhteistyönä historian opetus
lisäksi ajankuvaa ja tiettyjä faktoja. Oppilaalle selkeät ohjeet siitä, mitä videolla pitää kertoa.

Paula Riipinen 2/2/25 8:43ILTAPÄIVÄ
Mikko Within selkoteos Saakelin sieppaus (tai mikä vain muukin teos sopii) luetaan ysen kanssa ryhmälukemisena (2 - 3 tuntia). Oppilaat lukevat pareittain oman osuutensa kirjasta. ->Kirja jaetaan parien määräl
kuvina oman kohtansa juonen ja lisäävät kuvatekstin. Kuvat järjestetään juonen mukaiseen järjestykseen luokan eri puolille. Lopuksi arvioidaan, miten hyvin juoni saatiin kerrottua. Tämän voi myös toteuttaa kilpai
oman kuvan, jolloin voidaan lopuksi arvioida, kumpi parista onnistui kertomaan juonen tiiviimmin.

Jenny Heinonen 2/3/25 11:35AAMUPÄIVÄ
Olen lukenut (tämä koulutuksesta vinkin saaneena - kiitos vain!) seiskaluokille ääneen Päivi Lukkarilan selkomukautusta teoksestaan Kuinka saavutetaan zanshin. Olemme käsitelleet teoksen lukemisen yhteydess
oppilaille myös A3-kokoisen monisteen, johon keräävät tietoa kirjan henkilöahmoista, tapahtumista yms. samalla, kun luen kirjaa. Teoksessa on 150 sivua ja luen n. 25 sivua / kerta. Näin 45 minuutin oppitunnill
keskustelemana kirjasta.
Oppilaat selvästi tykkäävät tästä tavasta!
Kun olemme lukeneet koko teoksen, teetan siitä vielä jonkin pari- tai ryhmätyön. Olen pohtinut esimerkiksi luokan yhteistä posteria, johon jokainen ryhmä tekee oman osuutensa. Yksi vaihtoehto olisi tehdä myö
vaikkapa sarjakuvasisivu jostain keskeisestä teoksen tapahtumasta.

Annikka Kinnunen 2/3/25 12:33ILTAPÄIVÄ
AnnikkaKinnunen: Luin Titta Kemppaisen Rekkoja ja rankkareita. Kirja sopisi yläkoululaisten lisäksi myös 6.luokkalaisille. Kirjavikkausta varten seuraavat kysymykset: 1) Kuvalle kirjan päähenkilöitä. Mitä saat tietä
paikoihin kirjan tapahtumat sijoittuvat? 3) Kenelle suosittelet kirjaa ja miksi? 4) Mitä mieltä olet kirjasta? Perustele vastauksesi.

Henna Rangell 2/3/25 2:49ILTAPÄIVÄ
Magdalena Hai: Kuolleiden kirja (selkomukautus Riikka Tuohimetsä)

Lue Magdalena Hain novellikokoelma Kuolleiden kirja (2022).

Lukutaidon tehtäviä:
1. Analysoi ja tulkitse novellikokoelman miljöötä. (Kaikkien novellien tapahtumat sijoittuvat paikkakunnalle nimeltä Uhriniitutakainen, josta on myös kokoelman alussa tietolaatikko.)
2. Analysoi novellikokoelman kerrontaa. (Tässä tehtävässä voisi käyttää aineistona vain yhtä novellia, esim. Kuolleiden kirja, jossa on mm. takaumia, vuoropuhelua, ajatuspuhetta, ulkopuolinen kertoja.)
3. Analysoi tapoja, joilla pelon ilmapiiiriä luodaan novellikokoelmassa. (Tämä tehtävänanto on mukaelma kevään 2019 lukutaidon kokeen tehtävästä.)

Luovan kirjoittamisen tehtäviä:
4. Valitse yksi novelli ja kirjoita kuvitteellinen uutinen Uhriniitutakaisen paikallislehteen. (esim. novellissa Viimeinen bussi minäkertoja joutuu auto-onnettomuuteen ja novellissa Kuningaspeli tapahtuu ihmeellis
5. Tutustu urbanlegendoihin/kaupunkitarinoihin: Novelleissa Ragemutsi ja Päätön hirvimies kerrotaan kaupunkitarinoita. Millaisia kaupunkitarinoita sinä olet kuullut? Kirjoita kuulemastasi kaupunkitarinasta te

Emma Koistinen 2/3/25 8:07ILTAPÄIVÄ
Luin Mervi Heikkilän ja Kirsi Pehkosen toimittaman Aarre-novellikokoelman (Nokkahiiri 2023).

Luokka-aste: 8. luokka
Aihe: Kirjallisuuden genret
Tavoite: Tutustua eri genreihin, lukea ja tulkitä genrenovelleja, harjoitella tunnistamaan genrepiirteitä, kerrata kirjallisuuden tulkinnan käsitteitä.
Tehtävät voi tehdä kirjallisesti tai yhdessä keskustellen.

Mervi Heikkilä: Vararengas (s. 11-20)
1) Lue Mervi Heikkilän novelli Vararengas ja tee seuraavat tehtävät.
a) Tiivistä novellin juoni muutamalla virkkeellä.
b) Millaiset välit Mikillä ja isällä on novellissa? Perustele vastauksesi kertomalla, mistä sen huomaa.
c) Millaisia tunteita novelli herättää lukijassa?
d) Mihin genreen novelli mielestäsi kuuluu? Perustele.
e) Huomaatko novellissa myös jonkin toisen genren piirteitä? Jos kyllä, niin mitä?
f) Miten ymmärrät novellin lopun: mitä on tapahtunut ja miten isän ja Mikin suhde on muuttunut?

Katariina Romppainen: Luokkaretki (s. 21-30)
2) Lue Katariina Romppaisen novelli Luokkaretki ja tee seuraavat tehtävät:
a) Millainen kertoja novellissa on?
b) Mitä saat selville novellin päähenkilöstä? Kuvaile, millainen hän on ja perustele havaintosi novellin avulla.
c) Mihin genreen novelli mielestäsi kuuluu?
d) Onko novellissa genrelle tyypillinen päähenkilö? Perustele vastauksesi.
e) Mitä genrelle tyypillisiä juonenpiirteitä novellissa on?

Päivi Lukkarila: Paras ystävä (s. 31-40)
3) Lue Päivi Lukkarilan novelli Paras ystävä ja tee seuraavat tehtävät:
a) Millainen lapsuus Solinella on ollut?
b) Ketkä ovat novellin tärkeimmät sivuhenkilöt?
c) Millainen suhde Solinella on Aleksiaan? Miten se muuttuu novellin aikana?
d) Mihin kirjallisuuden genreen novelli kuuluu? Mitä genrelle tyypillisiä piirteitä siinä on?
e) Pohdi Solinen ja Aleksian ystävyyttä. Mitä hyviä ja huonoja puolia siinä on? Olisiko mielestäsi ystävyyttä voinut jatkaa? Perustele.

Kirsi Pehkonen: Aarre (s. 41-50)
4) Lue Kirsi Pehkosen novelli Aarre ja tee seuraavat tehtävät:
a) Millainen miljöö novellissa on? Kuvaile miljöötä mahdollisimman tarkasti novellista saamiesi vihjeiden perusteella.
b) Mikä on novellin aarre? Miksi?
c) Kirsi Pehkosen Aarre-novelli kuuluu samaan genreen kuin edellä luettu Päivi Lukkarisen Paras ystävä-novelli? Mitä eroja ja yhtäläisyyksiä novellien genrepiirteistä löytyy?

Kirsi Pehkonen: Tehtävä puistossa (s. 103-112)
5) Lue Kirsi Pehkosen novelli Tehtävä puistossa ja tee seuraavat tehtävät:
a) Minkä tapahtuman ympärille juoni rakentuu?
b) Millaisia rooleja novelliin henkilöillä on?
c) Mihin genreen novelli kuuluu? Mitä genrelle tyypillisiä piirteitä tunnistat?
d) Mihin genren alalajiin novelli kuuluu?

Mervi Heikkilä: Rihmasto (s.129-135)
6) Lue Mervi Heikkilän novelli Rihmasto ja tee seuraavat tehtävät.
a) Miten Liina vaikuttaa viihtyvän osana luokkaa? Perustele.
b) Miten novellin eri henkilöt suhtautuvat Liinan kokemaan seksuaaliseen häirintään?
c) Mistä Liina saa novellissa voimaa?
d) Mihin genreen novelli mielestäsi kuuluu? Miksi?
e) Mitä ajattelet: miksi novellin nimi on Rihmasto?

Emma Koistinen 2/3/25 8:14ILTAPÄIVÄ
Vasta tämän tehtävänannon tehtyäni huomaisin, että selkopollulla oli tähän jo tehtäviä. Nämä tehtävät ovat kuitenkin enemmän genrepainotteisia ja niissä huomio on erityisesti luetun ymmärtämisessä ja tulkinnn

Anne Laamanen 2/3/25 8:45ILTAPÄIVÄ
Toivotavasti ensi lukuvuonna lukion eläinlääketieteellisen linjan opiskelijoillamme toteutuu opintojakso (Eläin)lääketieteellistä viestintää. Tällä opintojaksolla on tarkoitus mm. tutustua ja harjoitella selkeää viest
Ajatuskeni on tutustuttaa opiskelijat selkokielen periaatteisiin teoriassa ja lukemalla Helena Telkänrannan teosta "Millaista on olla eläin?" sekä selko- että normaaversiona. Vertailemme tekstejä varsinkin luvusta
Tutustuttuamme selkokieleen opiskelijat kirjoittavat jonkin eläimen hoito-ohjeen tai esimerkiksi aiheeseen liittyvän nettitekstin mahdollisimman selkeästi mutta kattavasti..

Riitta-Elina Valaja 2/4/25 8:44AAMUPÄIVÄ
Valitsin Magdalena Hain Sarvijumalan selkoversion. Koulumme hankki Sarvijumalaa viime vuonna parikymmentä kappaletta, joten niitä riittää koko luokalle luettavaksi. Selkoversioni on hieno lisä, mutta en ollut ai
selkokirjojen tehtäväpaketista ryhmätehtävän Pelottava olento, sillä kasit tekevät mielellään ryhmätöitä. Jokainen myös kirjoitti tarinan, jossa henkilö kohtaa pelottavan olennon. Tarinoiden kirjoittaminen oli kiva

kirjoittamekin myöhemmin vielä laajemman genreaineen.

L Nurmesniemi 2/4/25 9:17AAMUPÄIVÄ

Hei! Valitsin luettavaksi Tuija Takalan Niin metsä vastaa -novellikokeelman. Tuo teos sopisi erityisesti S24-opintojakson kirjavinkkilistalle tai yhteisesti luettavaksi novellikokoelmaksi periodin aikana. Selkokielisellä opintojaksolla opiskelijoille, joilla on vaikea lukihäiriö. Teoksen novelleista olisi kiva järjestää S24:lla vaikkapa kirjallisuuskeskustelut, joissa keskustellaan novellien päähenkilöistä, miljöistä, teemoista ja lukukokene novelleissa olisi hyvä purkaa yhdessä.

Henriikka Byckling 2/4/25 9:32AAMUPÄIVÄ

Luin Edith Arkon kirjoittaman kääntökirjan Aurora/Eino, joka on melko uusi. Sen voisi ottaa kasiluokalla genrejen yhteydessä vaihtoehdoksi nuorisokirjallisuuden/rakkauskirjallisuuden edustajaksi, tai ihan muuto tutkimiseen: 1. Tutki kirjan kannta. Mitä ajatuksia se herättää? Millaisia henkilöt voisivat kannen perusteella olla? 2. Valitse, kumman luet ensin, Eino vai Auroran. 3. Lukemisen aikana mieti, millaiseksi henkilö m esim. ajatuskarttaan. Lue sitten toisesta suunnasta. 4. Valitse kummasta henkilöstä kirjoitat ajatuksiasi. Millainen henkilö on? Vastasiko ensiajatus kuvaa, joka syntyi myöhemmin? Mistä henkilö pitää? Mitä ajatteli Harrastukseen? Kavereihin, muihin ihmisiin? Jne.

Pirjo-Riitta Krannila 2/4/25 11:28AAMUPÄIVÄ

Valitsin Emmi Itärannan Teemestarin kirja - Veden vartija -selkomukautuksen, koska meillä on se myös kirjasarjana. Oppilaat saivat valita, kumman version lukevat. Teimme kaikki selkomukautuksen tehtävät Enn Lukemisen jälkeen. Dystopiat herättivät niin paljon keskustelua, että teimme niistä vielä luokkamme käytävälle kuvallisen tuotoksen.

Sanni Laitinen 2/5/25 12:03ILTAPÄIVÄ

Luin tätä tehtävää varten Silja Vuorikurun tietokirjan Titanic, Maailman suurin laiva. Tehtävänanto: Lue joko Silja Vuorikurun kirja Titanic, Maailman suurin laiva tai joku toinen selkokielinen tietokirja. Tee lukemi: jonka esität muille opiskelijoille. Tietoisuudessa ei tarvitse käsitellä koko kirjaa vaan voit valita kirjasta myös jonkin yksittäisen aiheen. Lisäksi kirjoita opettajalle lyhyt teksti, jossa kerrot lukukokemuksestasi. Ajatteli valinnaisilla Kirjallisuutta tutuksi ja Lukupiiri -kursseilla. Tavoitteena on tutustua selkokieliseen kirjaan.

Bold Leopard 2/5/25 12:45ILTAPÄIVÄ

Kirjastossa huomioni kiinnitti Edith Arkon *Aurora/Eino* (2024): jopas on järkälemäisen näköinen selkoromaani! Lukukokemus on kuitenkin kepeä ja suoraviivainen.

Tämä teos sopisi lukukirjaksi kasiluokalle (genreinä rakkauskirjallisuus) tai esimerkiksi ysluokan S2-oppilaille (suomalaista nykykirjallisuutta).

Tehtävät ovat kohdennettuja kahdeksannen luokan äidinkielen ja kirjallisuuden sisältöihin (rakkauskirjallisuus genreinä, mielipiteen perustelu).

Ennen lukemista:

Tarkastele kirjan kansia. Minkälainen ensivaikutelma sinulle muodostuu Aurorasta ja Einosta? Mitä odotat kirjalta? Kummasta henkilöstä aloitat lukemaan ja miksi?

Lukemisen aikana:

Luonnostele aikajanaa, johon liität sekä Eino että Auroran kannalta tärkeimpiä tapahtumia. Miten juoni sopii rakkauskirjallisuuden genreen?

Lukemisen jälkeen:

Lue Aurora/Eino-teokseen liittyvät väitteet. Oletko samaa vai eri mieltä? Perustele useammalla virkkeellä.

* Teos on tyyppillinen rakkauskirjallisuuden edustaja.

* Sattuma ohjaa päähenkilöt tutustumaan toisiinsa.

* Aurora on ongelmanuori.

* Eino on elämä on kiiltokuvamaista.

* Eino on mielenkiintoisempi kuin Aurora.

* Molemmat päähenkilöt ovat hyviä koulussa.

* Kääntökirjan päähenkilöt eivät sovi toisilleen.

* Teoksen aikuiset ovat turvallisista ja helposti lähestyttäviä.

* Päähenkilöt eivät olleet valmiita ensimmäiseen seksikertaan.

* Jälki-istunnoista on hyötyä.

* Liikunta parantaa mielen terveyttä.

* Nuoret haluavat juoda alkoholia ja humaltua.

* Aurora tulee muuttamaan Eino.

* Aurora tulee pääsemään pois nuorisokodista.

* Eino on jääkiekkoliigana tulee päättymään.

Milla Rajakangas 2/5/25 12:47ILTAPÄIVÄ

Yllä olevan kirjoitti siis Milla Rajakangas! Olisi kiva saada vinkkejä, miten tekstiä voi muotoilla kommentteissakin :-)

Hane Käpylä 2/5/25 12:56ILTAPÄIVÄ

Kiinnostuin ensimmäisten kommenttoijien joukossa mainitusta Mikko Within Saakelin satanen -teoksesta. Tämä voisi nähdäkseni toimia tosiaan siten, että halutessaan saa valita lukukirjaseen selkoversion ja mi Lukemon mainiot selkopolku-tehtävät, on tiedä, miksi yrittäisin keksiä pyörää enää uudestaan. Teetän varmaan tehtävät "ennen lukemista", "lukemisen aikana" ja "lukemisen jälkeen".

Maiju Isopahkala 2/5/25 3:38ILTAPÄIVÄ

Kas, en tiedä, mihin aiempi kommenttini hävisi. Luin Mikko Within nuortenkirjan Saakelin Sieppaus selkomukautuksena. Kirja sopii mainiosti yläkouluun eriyttäväksi materiaaliksi. Yksi oppilas lukikin juuri tämä Yläkoululaista muutama valitsi selkokirjan lukupäiväkirjatehtävään luettavaksi kirjaksi. Lukupäiväkirjassa oppilaat tekivät useamman merkinnän luennan aikana ja kirjoittivat omasta lukukokemuksestaan. Samalla kirjoittamista ja muotoiluohjeiden noudattamista.

Hanna Vierijärvi 2/5/25 6:16ILTAPÄIVÄ

Luumme 8.-luokkalaisten S2-oppilaiden kanssa selkoversion Lumikki-trilogian toisesta osasta Valkea kuin lumi. Lukeminen ajoittui limittäin media-jakson kanssa. Kehittelimme romaanin sisältöön liittyvän, pari media-aiheisen lööppi-tehtävän otsikolla "Super8-mediayhtiö tavoittelee kuhu-utista". Alustuksena tutkimme oikeita lööppejä ja teimme huomioita lööppien visuaalisesta ilmeestä ja otsikoiden aiheista. Tehtäv: kuin lumi -kirjan sivu 196. Siinä on kerrottu kuvitteellisesta uutisesta: suomalainen "ihmettyttö" Lumikki Andersson on pelastanut kuolemanvaarassa olleita ihmisiä.

2. Keskikää lehdele nimi.

3. Suunnitella uutislehden **lööppi**, jossa keskeisin ja näkyvin otsikko kertoo Lumikin sankariteosta.

4. Keskikää ja sommitella lööppiin myös kaksi - kolme muuta houkuttelevaa otsikkoa.

5. Otsikoiden aiheina voi olla esim. Prahan sää, jokin urheilu-uutinen, julkisuusjuoru tms.

Käyttäkää mielikuvitusta ja taitteellista pelisilmää.

6. Arvioinnissa huomioidaan vuorovaikutus yhteistyön aikana, otsikoiden houkuttelevuus sekä lööpin visuaalinen ilme.

Marjukka Pyrrö 2/5/25 8:51ILTAPÄIVÄ

Luin Anniina Kikaman selkokirjan Myrrys. Tein siitä 9. luokalle tehtävät, jotka liittyivät samalla kansanperinteen käsittelyyn. Ensimmäisenä tehtävänä oli tehdä romaanista juonijana, johon sijoitetaan kirjan tärkein lähtee veljensä kanssa retkelle. Janalla näkyvät siis alkutilanne, juonen tärkeimmät käänneet ja lopputilanne. Toisena tehtävänä oli keksiä kolmesta viiteen kysymystä päähenkilö Niilolle. Kun kysymykset oli keksitt Kolmas tehtävä oli etsiä tietoa, mikä myrrys on ollut suomalaisessa kansanperinteessä ja listata, millaisia yliluonnollisia asioita kirjassa on. Sanataidetehtävänä oli lopuksi kirjoittaa loitsu, jonka Niilo tai joku mu Loitsun yhteyteen tieto siitä, kuka lausuu, millä tyylillä ja missä tilanteessa.

Krista Mäki-Kala 2/6/25 6:24ILTAPÄIVÄ

Luin selkomukautuksen Salla Simulan dekkarista Punainen kuin veri. Tämän kirjan pohjalta voisi tehdä kasien genreprojektin. 1. Tutustumme ensin yhdessä dekkarin lajiipierteisiin, ja oppilaat lukevat sitten teokse Tehtään ryhmässä draamaharjoitus: Harjoituksessa esitetään kuulustelutilanne, kun sekä Lumikkia että syyllisiä ja silminnäkijöitä kuulustellaan vuoron perään. 3. Lopuksi ryhmät laativat esimerkiksi lautapelin ke Pienenä jälkipuintina oppilaat saivat vielä keksiä yksin tai parin kanssa vaihtoehdoisen lopun kirjalle. Tässä tulisi harjoiteltua genrepiirteiden tunnistamista, kirjallisuuden hahmojen ja juonen referointia ja tulkin

Kaisa Jänis 2/7/25 9:43AAMUPÄIVÄ

Luin Tuomas Kikaman selkokirjan Myrrys. Tein siitä 9. luokalle tehtävät, jotka liittyivät samalla kansanperinteen käsittelyyn. Ensimmäisenä tehtävänä oli tehdä romaanista juonijana, johon sijoitetaan kirjan tärkein lähtee veljensä kanssa retkelle. Janalla näkyvät siis alkutilanne, juonen tärkeimmät käänneet ja lopputilanne. Toisena tehtävänä oli keksiä kolmesta viiteen kysymystä päähenkilö Niilolle. Kun kysymykset oli keksitt Kolmas tehtävä oli etsiä tietoa, mikä myrrys on ollut suomalaisessa kansanperinteessä ja listata, millaisia yliluonnollisia asioita kirjassa on. Sanataidetehtävänä oli lopuksi kirjoittaa loitsu, jonka Niilo tai joku mu Muuttuuko eettinen ajattelumme, kun olemme yhä enemmän tekemisissä koneiden kanssa?

Maiju Heinonen 2/7/25 9:44AAMUPÄIVÄ

Viime aikoina lukemani selkoromaanin (esim. Myrrys, Lumikki-trilogia, Muistojenlukija) sopivat loistavasti lukemisen ryhmätehtäväämme, jossa noin neljän hengen ryhmässä oppilaat lukevat jonkin nuortenromaa kirjallisuuskustuteluun. Kun käytetään teoksia, joista on olemassa sekä alkuperäinen (haastavampi) versio että selkomukautus, voi samaan ryhmään kuulua lukutaidoltaan ja -innoltaan erilaisia oppilaita. Näin my ryhmäkeskustelut ovat tasaisempia. Tätä olemme jo kokeilleet useampanakin vuonna, ja kokemukset ovat hyviä. Keskustelu sujuu, vaikka osalla on luettuna alkuperäinen ja toisilla selkoversion.

Elina Pyöli 2/7/25 12:38ILTAPÄIVÄ

George Orwellin Vuonna 1984 (selkomukautus) sopii hyvin lukioon joko Äl5+6+7-opintojaksolle (Tekstint ja vaikuttaminen) tai Äl8-opintojaksolle (Kirjallisuuden historia). Luetusta teoksesta kirjoitetaan lukutaidon teosta vaikuttamaan pyrkivänä tekstinä. Kirjoittaja pohtii mm., mitä aihetta teos käsittelee, mitä tärkeää ja syvällistä sanomaa teos välittää, millaista arvomaailmaa ja maailmankuvaa teos edusta sekä miten ja mill lukijansa. Tehtävän tavoitteena on oppia ja syventää kaunokirjallisuuden analysoimisen ja tulkitsemisen taitoja.

Marjatta Myrry 2/7/25 6:43ILTAPÄIVÄ

Luin Selkopolku-paketissa tulleen Aarre-novellikokeelman. Kuten aiemminkin on kirjoitettu, kaikkiin teksteihin on saatavissa tehtäviä Lukemon sivuilta. Aion pitää kirjaa aina saatavilla olevana aarteena opepöydä luettavaksi kokonaan tai osittain kulloisenkin -äkillisenkin- tarpeen mukaan, oli sitten kyse vaikkapa proosan käsitteistä, genreistä tai ilmapiirin rauhoittamisesta.

Anna-Reetta Eliilä 2/7/25 8:52ILTAPÄIVÄ

Luin Anne Muhosen Greipinkeltainen tulevaisuus. Kirjaan liittyen voisi itsekin laatia tehtäviä, kuten keskustelua, mutta Lukemon sivuilta löytyy teokseen hyvää kirjallista tehtävämateriaalia. Etenkin lukemisen aj edellyttävät lukijalta edes jonkinasteista lukemista. Koska päähenkilö on ysluokkalainen, on kirja mahdollisesti samaistuttava yläkouluikäisille.

Johanna Tilus 2/7/25 11:40ILTAPÄIVÄ

Luin Annukka Salaman teoksesta "Ripley ja nopea yhteys" tehdyn selkokirjan. Selkomukautuksen on kirjoittanut Satu Leisko. Teos innosti kahta lukion äidinkielen opintoryhmääni integroitua S2-opiskelijaa lukem: teosta kohtaan tarttui minuun. Tämän vuoksi päätin itsekin lukea tämän koulukirjastostamme löytyvän kirjan. Teitin S2-opiskelijoilla teoksesta kirjallisuuskustuteluun, jossa opiskelijoiden tuli analysoida henkilöi (tehtävä löytyy Otavan Särnä 2-3 -tehtäväkirjasta). Keskustelu videoitiin ja lähetettiin opettajalle.

Ruut Grönlund 2/9/25 10:14ILTAPÄIVÄ

Maria Jotunin Huojuvan talon selkomukautus sopisi 9. luokan S2-opetuksen kirjallisuushistoriajaksoon. Olemme ysién kanssa lukeneet itse valitun kotimaisen klassikon ja kirjoittaneet sen sekä opiskellun kirjallis jossa analysoidaan luettua kirjaa suhteessa sen historialliseen ja kulttuuriseen kontekstiin. Osa tehtävänantoon on rajata esseen näkökulma lukemaansa teoksen sopivaksi.

Jasmin Kinnunen 2/12/25 8:15ILTAPÄIVÄ

Yläkouluun (8.-lk) sopiva tehtävä: Nadja Sumasen novellikokeelma Sade on kaikille sama. Tavoitteena kerrata hieman kirjallisuuden analyysikäsitteitä ja tutustua selkokirjallisuuteen. Oppilas lukee yhden tai useam teoksesta ja vastaa kysymyksiin novellista.

Lue novelli ja vastaa kysymyksiin vihkoosi:

1. **Perustiedot:** Mikä on lukemasi novellin nimi. Milloin se on julkaistu ja kuka sen on kirjoittanut?
2. Mitä novellissa tapahtuu? Kerro **juoni** muutamalla virkkeellä. Kerro muutamalla sanalla, mikä on novellin **aihe**.
3. Kuka ja millainen novellin **päähenkilö** on? Mikä hänen tavoitteensa on?
4. Keitä ja millaisia **sivuhenkilöitä** novellissa on? Mikä on heidän suhteensa päähenkilöön?
5. Mikä on novellin **miljöö** eli tapahtuma-aika ja -paikka? Perustele havaintosi.
6. Mitä novellin lopussa tapahtuu? Pohdi, miksi? Mikä voisi olla novellin **teema**?

Lue sitten sama novelli selkomukautuksesta.

Mitä eroa selkomukautuksessa huomaat ensin lukemaasi novelliin verrattuna? Listaa tärkeimmät havaintosi.

Kummasta novellista pidät enemmän? Miksi?

Samoja analyysikysymyksiä voi toki käyttää myös selkonovellin analysointiin ja tulkitsemiseen.

⇒ PÄIVI NIKKILÄ 2/4/25 7:01ILTAPÄIVÄ

Luin selkomukautuksen Rambo-kirjasta (Nadja Sumanen, selkomuk. Riikka Tuohimetsä). Ajattelin, että tavallisten kirjallisuustehtävien sijaan voisi kokeilla 9.-luokkalaisten kanssa lähestyä kirjaa nimenomaan kielen kannalta.

Kielenhuoltojakson ja -kertauksen jälkeen sopisi tutkimustehtävä, jossa tarkasteltaisiin selkokielen piirteitä esimerkkikatkelmien avulla. (Esim. selkoversiosta s. 28-31 ja vastaava kohta alkuperäisessä kirjassa on s. 30-33.)

Oppilaat saisivat tehtäväksi parin kanssa vertailla tekstejä ja tutkia niiden pohjalta selkokielen tunnuspiirteitä. Löytämäään havaintoja heidän tulee perustella esimerkein. Uskon, että 9.-luokkalaiset osaisivat tehdä havaintoja, koska esim. käsitteet *virke*, *lause* ja *lausetyypit*, *lauseenvastikkeet*, *predikaatti* ja *murteet* (selkoversiossa on sanojen "miä" ja "siun" tilalla tutummat "mie" ja "sinun") on opeteltu. Särmä-sarjassa on käyty läpi myös kielen tyylipiirteitä sekä 8. että 9. luokalla.

♡ 0 ◻ 0

⇒ TUIJA TAKALA 1/2/25 4:57ILTAPÄIVÄ

♡ 2 ◻ 0



⇒ MERJA SALO 1/8/25 7:00ILTAPÄIVÄ

En ole juurikaan käyttänyt selkokirjoja lukiossa. Joillekin heikoille lukijoille olen joskus ehdotellut selkokirjaa, mutta opiskelijat ovat pitäneet niitä noloina. Aion ryhdistäytyä asiassa!

♡ 0 ◻ 0

⇒ DEPENDABLE ALBATROSS 1/13/25 8:35AAMUPÄIVÄ

Luetaan selkokielistä maailmankirjallisuutta

b) Luin George Orwellin Eläinten vallankumouksen selkoversiona. Koulumme kirjastossa on muitakin klassikoita. Jakaisin 9. luokan oppilaat ryhmiin, jossa kukin oppilas lukee jonkin maailmankirjallisuuden klassikon selkoversiona. Lukemisen jälkeen valmisteltaisiin yhteinen esitys, jossa etsittäisiin esim. tietoa kirjailijasta, henkilöiden vaikutuksista toisiinsa, miljööstä, kirjan herättämistä ajatuksista, pää- ja sivuhenkilöistä, aiheesta, juonesta ja teemoista. Ryhmät pitäisivät esityksen. Päivi Hopia, Waltterin koulu

♡ 0 ◻ 0

⇒ HANNA-KAISA LAHTI 1/14/25 11:01AAMUPÄIVÄ

Hanna-Kaisa Lahti/Sysmän yhteiskoulu
Luin selkoversion Atte Virolaisen ja Margareetta Häkkisen kirjoittamasta teoksesta Atte - selviytymisopas elämään. Teos on ilmestynyt toukokuussa -24 selkokielellä Riikka Tuohimetsän mukauttamana. Kirja kertoo somelääkäri Atesta ja hänen elämästään lapsuudesta nykypäivään. Kirjan aiheena ovat erityisesti päihteet ja niihin liittyvät ongelmat, kuten lisääntyvä rikollisuus.

Aten tie on ollut vaikea lääkärin ammattiin ja hän kertoo paljon oman elämänsä haasteista. Kirja sopisi esim. 9.luokkalaisille ja erityisesti S2-oppilaille tai heikommin lukeville kantasuomalaisille. Tai muuten vain heikosti motivoituneille lukijoille. Tavoitteena olisi tutustua elämäkertaan ja pohtia, minkälaista Aten elämä on ollut ja mitä siitä voisi oppia. Oppia elämän vaikeuksista ja niistä selvitymisestä.

Luettaisiin ensin kirja ja sitten keskusteltaisiin seuraavista aiheista:

- 1) Millaisia olivat Aten lapsuus ja nuoruus?
- 2) Vertaa omaa elämääsi Aten elämään.
- Millaisia eroja tai yhtäläisyyksiä huomaat?
- 3) Mitä ammatteja Atella on? Mitä hän kertoo näistä ammateista?
- 4) Miten Atte sai käännettyä elämänsä paremmaksi ja valmistui kuin ihmeen kaupalla lääkäriksi?
- 5) Millaisia ohjeita Atte antaa nuorille esim. päihteiden käytöstä?
- 6) Mitä ajattelet Atesta ihmisenä? Onko hän mielestäsi hyvä esimerkki nuorille?
- 7) Vaikuttiko kirja sinuun? Mitkä olivat kirjan parhaimmat/huonoimmat kohdat. Mitä opit kirjasta? Perustelee.
- 8) Arvioi kirja kouluarvosanoilla 4-10. Minkä arvosanan antaisit kirjasta?
- 9) Miksi kirja on mielestäsi kirjoitettu? Kenen se pitäisi mielestäsi lukea? Lopuksi voisi katsoa somesta vielä jonkin Aten videon, jotta henkilö tulisi vielä elävämmäksi oppilaille.

♡ 0 0 0

⇒ PAIVIWORKU 1/19/25 6:54ILTAPÄIVÄ

Kotitehtävä 8.1./ Selkokirjat

Luin Tuija Takalan selkomukautuksen Huojuva talo. Lisäsin kirjan jo lukemisen ja kuuntelemisen valinnaisen kirjalistalle, josta opiskelijat saavat valita luettavaa. (Kyseessä on ns. paikallinen S2-valinnainen.) Menossa olevalla kurssilla opiskelijat lukevat (selkokielisen) romaanin, kirjoittavat siitä lukupäiväkirjan ja pitävät kirjavinkkauksen.

Päivi Worku, Suomen Diakoniaopisto (Toimin äidinkielen ja S2:n opettajana pääasiassa sosiaali- ja terveys- sekä kasvat- ja ohjausallalla.)

♡ 0 0 0

⇒ SUSANNA HARTIKAINEN 1/24/25 11:06AAMUPÄIVÄ

Luimme Anne Frankin päiväkirjan todella selkomukautettua versiota, ja se olikin tarpeen, sillä yli puolet luokasta ei tiennyt ko. henkilöstä saati hänen päiväkirjastaan mitään. Kirjan pystyy lukemaan helposti kaksoistunnin aikana siten, että luen kirjan esittelyosan ääneen, ja jätän noin puolet kirjasta opiskelijoiden luettavaksi ja yhdessä keskusteltavaksi ennen yhteistä loppukeskustelua. Jos aikaa jää, käymme vielä virtuaalimatalla Amsterdamin Anne Frankin talossa, jolloin koko asia konkretisoituu lopullisesti. On ollut aika vaikuttava parituntinen amiksen opiskelijoiden kanssa.

♡ 0 0 0

⇒ PIA-RIITTA STENBERG 1/26/25 9:08ILTAPÄIVÄ

Pia-Riitta Stenberg

Luin Anniina Mikalan Myrriksen Riikka Tuohimetsän selkomukauttamana. Tehtävä on tarkoitettu 8. lk genre-jaksolle. Tehtäviä löytyy lisää Lukemon tehtävistä (Pkt 2, s. 34) ENNEN: Millainen kirjan tarina on kansikuvan perusteella? Keksi ja kirjoita kolme sanaselitystä myrrys-sanalle. LUKEMISEN AIKANA: Mikä on kirjan genre? Mitä genren piirteitä löydät tarinasta? Kirjaa ne ylös. JÄLKEEN: Kuvaile kirjan tapahtumien tasoja. Mikä kirjassa on faktaa, mikä fiktiota? Etsi lisätietoa Suomen mytologiasta. Mitä piirteitä tässä kirjassa esiintyy? Etsi tietoa karhuista kirjallisuudessa. Millaisena karhu niissä esiintyy? Piirrä/maalaa kirjan voimaeläin, karhu.

♡ 0 0 3

Jonna Wirén ja Annukka Haapakoski 2/6/25 12:09ILTAPÄIVÄ
Silja Vuorikurun Kääme kainalossa ja muita tarinoita -selkonovellikokeelmaa aiomme hyödyntää S24-opintojaksolla, jonka sisältöihin kuuluu novellin analyysi. Opintojaksolla on useita opiskelijoita, jotka ovat vasta hiljattain tulleet Suomeen ja joiden kielitaito on vasta kehittyvä, joten selkonovellit madaltavat kynnystä kaunokirjallisuuteen tutustumisessa. 1) Opiskelijat lukevat kokoelman novellit, 2) pienryhmässä jokainen valitsee eri novellin henkilön, joksi eläytyy ja kirjoittaa itsestään roolissa pienen pienen esittelyn, 3) tekstin avulla henkilöt esittellään muille, 4) muut laativat lisäkysymyksiä kullekin henkilölle, 5) henkilöitä haastatellaan kysymysten pohjalta, 6) lopuksi ryhmän jäsenet miettivät yhdessä, mikä novellien henkilöitä/ novelleja yhdistää, mitä annettavaa kokoelmalla on lukilaiselle v. 2025. Annukka Haapakoski ja Jonna Wirén

Sari Virtanen 2/6/25 8:05ILTAPÄIVÄ
Käytin Mikko Within Saakelin satanen -selkokirjaa genrelukupiirissä viime syksynä. Ylipäätään kirja oli todella suosittu, ja sitä luki miltei puolet pienen koulumme kahdeksaluokkaisista. Kaksi lukupiiriryhmää luki selkoversion ja yksi perusversion teoksesta. Selkoryhmään oppilaat valikoituivat lukumotivaation ja kielellisten puutteiden vuoksi. Lukupiirissä pohdittiin päähenkilöä ja sivuhenkilöitä ja näiden ominaisuuksia, miljöötä, mielenkiitoisia tapahtumia, päähenkilölle ja kirjailijalle esitettäviä kysymyksiä, juonta ja lukukokemusta. Kirja oli niin pidetty, että iso osa

valitsi hiihtoloman jälkeen luettavaksi kirjakseen saman kirjailijan Saakelin sieppaus -teoksen. Pientä lukuinnostusta siis selvästi ilmassa!

Studious Eagle 2/7/25 9:36AAMUPÄIVÄ

Käytän selkokiertoja jonkin verran A2-opsikeliojeiden kanssa lukiossa. Tutustutin kottitehtäviä varten Tuomas Kilven Avaruusasema Ithail selkokiertoja (2021) ja Tommi Kinnusen "Ei kertonut katuvansa" -selkomuokautukseen. Mieleeni tulee ennen kaikkea seuraavanlainen tehtävänanto: A102: Vertaile mukautusta ja alkueraistekstejä valitsemastasi kohdasta. Miten tekstin sävy ja kerronta muuttuvat? Minkälaisia valintoja mukauttaja on tehnyt? Mikä tekee tekstistä selkeämpää? A2-oppijoiden kanssa ajattelen selkokiertojen auttavan myös hahmottamaan valkeita historiallisia teemoja selkokiertojen avulla. Ja tutustuessani selkokiertoihin huomasin ilokseni myös selkokiertojen hyllän lähikirjastossa. Saija Pynssi

ANNE ESKOLA 2/1/25 12:34ILTAPÄIVÄ

Anne Eskola

0 0

➡ MARJASIRVIO 2/6/25 3:16ILTAPÄIVÄ

Luin Saakelin sieppauksen (Mikko With) selkoversion (Sanna-Leena Knuuttila) ja heräsi ajatus, että kirja sopisi hyvin ääneenluettavaksi yläkouluun S2-tunneille. Kirjassa on melko paljon vuoropuhelua, ja erityisesti ne olisivat mielekkäitä lukea ääneen. Kirjaa voitaisiin lukea myös sellaisten ryhmien kanssa, joissa on sekä S2-oppilaita ja äidinkieltä opiskelevia. Osa voisi lukea selkoversion, osa tavallisen. Välillä (esimerkiksi alkuun) myös opettaja voisi lukea ääneen. Jos lukuprojektista edettäisiin yhtä tahtia, olisi otollista myös joissain herkullisissa tarinankänteissä pysähtyä ja ennakoita, mitä seuraavaksi tulee tapahtumaan. Esimerkiksi kohtaus, jossa Uno on menossa liiriken kanssa treffeille, voisi päättyä toisinkin, sieppauksen käänteistä puhumattakaan. Jotkin kohtaukset voisivat sopia myös dramatisoitaviksi.

0 0

⇐ ULLA NETTI 2/6/25 7:05ILTAPÄIVÄ

KOTITEHTÄVÄ SELKOKIRJAT (lukio)

Luin SELKOKIRJAT Käärme kainalossa ja Toisen maan tyttäret. Ensimmäisen tarinat sopisivat vaihtoehtonovelleiksi moniin kursseihin, koska ne ovat nopeasti luettavissa - urbaanitarinoiden tapaa. Ehkäpä lukion ÄIÖ4:lle? Toisen maan tyttäret oli kivan nopealukuisia ja toi mieleen monet historialliset naiskirjailijat (esim. Enni Mustonen) ja heidän "naiset maailmalla" -linjansa.

Tutustuin Takalan mukautukseen Hain *Sarvijumalasta* sekä Telkänrannan & Vuorikurun *TIETOKIRJAAN Millaista on olla eläin?* Lisäksi pöydällä on Niemen & Häkkisen *Et kävele yksin -nuorten romaani*. Se on pituudeltaan varsin perusromaanini, mutta iso fontti ja säemäisyys luovat nopealukuisuutta. Lisäksi nuorten suhde kiinnostanee. Sitä voisi varmaan lukea rinnakkain perusromaanin kanssa PROOSAA ANALYSOIDEN ja tarkkailla kerrontaa (ja typografiaa).

Koska en itse ole FANTASIAN tai PSY.KAUHUN aktiivikuluttaja, niin sekä Käärme kainalossa että Sarvijumala ovat paikoittain "rasittavia" tästä näkökulmasta, mutta osa nuorista taitaa innostua juuri tästä outoudesta.

Juuri alkavalla $\text{\AA}102+03$:lla ryhmässä voisi verrata kielinäytteinä normiversiota ja selkomukautusta. Luetemme tietokirjoja, joten tuo *Millaista on olla eläin?* kävisi hitaammalle lukijalle. Nyt S2-opiskelijoita ei ole ryhmässä. $\text{\AA}104$:lla proosaarunon ja säeromaanin tarkastelua voisi olla nopeampaa kuin klassikorojen.

Kaiken kaikkiaan on ollut hieno havata, kuinka monenlaista SELKOLUETTAVAA on tarjolla. Lukiossa vain ei ensisijaisesti sitä tarjoile, koska moni ei selkoa tarvitse. Jos kirjaan tarttuminen tuntuu ylitsepääsemättömältä, näen kyllä hyödyksi itsä kullekin lukea keveämmin uppoavaa, lyhyempää ja nykyaikaista tarjontaa.

Koulukirjastoissa perint. tarjotut Camus'n Sivullinen tai Kiannon Punainen viiva OVAT LYHYITÄ, mutta eivät helppoja.

0 0

